

Kontakten

Ericsson
LM

LM-ARNAS TIDNING

NR 2 1965

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 2453
Redaktionssekr.: P.-E. Lénström,
tel. 3565

Redaktionskommitté:

Rolf Fischer, T/Krmk, tel. Tellus 396
Svenning Göth, Vt 13, tel. HF 2713
Folke Zandin, Vas, tel. HF 2611
Einar Österlund, Vt 18, tel. HF 2718

Lokalredaktörer:

Malte Björklund BA, Hans Hansson, Erga,
E Wandel, Gröndal, P E Carlsson Kabel-
verket, Alvsjö, G Falkman, Huddinge,
Alf Carlsson, Katrineholm, S Alfreðsson,
Mölnådal, Ivar Rohdin, Söderhamn, G Ja-
cobsson, Visby, A Elmqvist, Örebro, G
Svensson, Alpha, J Schein, DKB C G
Löfgren, FÖB, P O Nshult, Rifa, S Hall-
stedt, Ermi, J Wäneland, SER, A Hofström,
SIB, L Falk, Alingsås, L Eneroth, SRA.

Omslagsbilden:

Göteborgs förmedlingsstation under mon-
tage och i det skede då man inte har alla
trådarna samlade. Vid montaget drogs cirka
330.000 meter kabel och inte mindre än
cirka 1.800.000 trådändar kopplades in.

Ur innehållet:

	Sida
Miljonkontrakt med Venezuela	23
1964 rekordår för L M Ericsson	24
Ostersundsfabriken i drift 1966	26
Gem blev värt 1 000 kr	27
L M Ericssons ADB-anläggning	28
»Lines» vid LME	32
HDC 800 i drift vid Fagersta bruk	33
LM-ingenjör doktorsdisputerar	34
»Så skulle Telefonplan se ut	36
»LM-konst» efterlyses	37
Söderhamn jobbar för konstfruset	37
Vinterspelen 1965	38

Tidningsbilaga medföljer del av upplagan.

Ny DKB-order

AB Hägglund & Söner i Örnsköldsvik har hos L M Ericssons Driftkontroll AB beställt en datamaskin, typ ICT 1902, med komplett utrustning för behandling av såväl hålkort, hålremsa som magnetband.

Förutom för kommersiella rutiner, till exempel fakturering, reskontrabokföring, förrädsredovisning, avlöningsrutiner och olika typer av statistiska bearbetningar, kommer datamaskinen att användas för tekniska beräkningar, PERT-planering och annan produktionsplanering.

Organisationsändring In memoriam

För att intensifiera bearbetningen av privatmarknaden kommer privatmarknadsverksamheten i Sverige, hittills bedriven genom FÖB, och motsvarande verksamhet i de utländska försäljningsorganen, bedriven genom G/K i Bollmora, att sammanföras till en gemensam organisation inom L M Ericssons Svenska Försäljnings AB. Inom företaget kommer även att upprättas en teknisk avdelning för utveckling och konstruktion av privatmarknadsmateriel.

Den 1 maj 1965 lämnade direktör Sten Åke Nilsson den av honom tillfälligt uppehållna befattningen som verkställande direktör i FÖB och efterträds av avdelningschef Per-Bertil Janson. Samtidigt har till teknisk direktör och verkställande direktörens ställföreträdare utsetts civilingenjör Anders Jörgensen. Till försäljningsdirektör i den nya organisationen med ansvar för såväl svensk som utländsk försäljning har utsetts direktör Sven Österlund.

Vid årsskiftet 1965/1966 beräknas den pågående nybyggnaden i Bollmora kunna ställas till den nya organisationens disposition.

– Ingenjör Carl-Henrik Ström, X/OvC, har överflyttats till Dfe. Samtidigt har till Dfe överförts handläggning av ärenden rörande USA, Kanada, Australien och Oceanien.

– Inom avdelning U har från och med den 1 april 1965 inrättats en ny sektion Ud, automation, med uppgift att utveckla system för framtagande av teknisk dokumentation på datamaskin och att bearbeta närgränsande problem. Chef för sektionen, UdC, är ingenjör Sverre Sem-Sandberg.

– Hr Wilhelm Jansson har på grund av uppnådd pensionsålder avgått från sin befattning som LoC. Till ny LoC har utsetts hr Sven Pettersson.

– Som montagechef för samtliga stationsmontage i Costa Rica har utsetts ingenjör Sven-Otto Persson. Han är placerad i San José.

– Till chef för stationsmontagen i El Salvador har utsetts hr Lars Hagberg. Han är för närvarande placerad i Colombia och beräknas inträffa i San Salvador omkring den 1 maj.

Arbetsledarklubben vid BA/V

har haft årsmöte och till styrelse för 1965 valt S Emanuelsson, Vt 465, ordförande, K E Nöjd, Vt 456, vice ordförande, T Dahlquist, Vt 05, sekreterare, S Winberg, Vt 465, kassör, I Lindqvist, Vt 465, klubbmästare, samt R Pettersson och E Karlson, Vt 456.

Budet om Anders Kärnekulls bortgång kom som en chock för oss alla. Visserligen hade han någon vecka tidigare råkat ut för ett benbrott, men mänskligt att döma fanns ingenting som antydde allvarigare konsekvenser. Full av tillförsikt hade han också några timmar före sin bortgång varit i telefonkontakt med sina arbetskamrater.

Kärnekull kom till L M Ericsson som personalchef 1944 närmast från Statens Industrikommission. När kommandörkapten Cassel pensionerades år 1954 övertog Kärnekull befattningen som intendenturcheff. Med stort intresse ägnade han sig åt vårt lekamliga välbefinnande. Våra matsalars rationella utbyggnad och skötsel var städse föremål för hans uppmärksamhet, och han fann även tid att följa den mera allmänna utvecklingen på restaurant- och livsmedelsidan i vad det gäller storkök, inom vilket område han även utanför arbetsplatsen kunnat bidra med initiativ och idéer.

Anders Kärnekull var en vänsäll man med ett levande intresse för allt och alla – inte minst sina medarbetare. Han var sina vänners vän och – såvitt jag förstår – vän med alla. Hans intresse för naturen och särskilt fågellivet förde honom ibland vid en tidig timma på dygnet ut på exkursioner i skog och mark. När han nu så överraskande lämnat oss lya vi i tacksamhet frid över hans minne.

Hugo Lindberg

I utlandstjänst

Ingenjör Gunnar Andersson tjänstgör såsom montageledare i Liberia sedan den 20 februari i år.

– Hr Hugo Rosenqvist tjänstgör såsom förman vid vår fabrik i São José dos Campos i Brasilien sedan den 4 februari i år.

– Hr Bertil Wogensen har anställts såsom tekniker i Liberia från och med den 1 mars i år.

Miljonkontrakt med Venezuela

L M Ericsson har fått en betydelsefull order från Venezuela på telefonanläggningar för 25 miljoner kronor. Beställningen har samband med den genomgripande modernisering och utbyggnad av Venezuelas telekommunikationer som ingår i den femårsplan som är under genomförande.

Ordern omfattar 29 automatiska interurbancentraler, fördelade över hela landet, en automatisk internationell central samt manuella växlar. Projektet innebär att Venezuelas hela interurbannät kommer att vara utbyggt för abonnentstyrd rikstrafik när L M Ericssons åligganden är avslutade.

Beställningen föregicks av en anbuds-tävling med synnerligen detaljerade och hårda specifikationer av den önskade materiel. Tävligen vanns av L M Ericsson i konkurrens med världens främsta tillverkare av telefonmateriel och genomfördes helt enligt Världsbankens bestämmelser.

Affären är av synnerligen stor betydelse för L M Ericssons framtida verksamhet i landet och det systemval som skett kan väntas influera framtida upphandlingar av likartad materiel.

Bland de länder i Latinamerika som tidigare beställt utrustning av samma typ hos L M Ericsson är Brasilien, Colombia, Costa Rica, Ecuador, Mexiko, El Salvador och Panama.

Stor telexbeställning

L M Ericsson har fått en stor beställning från Spanien på utrustning för telexstationer. Kontraktssumman uppgår till cirka 20 miljoner kronor, vartill kommer kostnaderna för montage.

Materielen är avsedd för modernisering och vidareutbyggnad av det spanska

Venezuela-kontraktet undertecknas. Sittande från vänster dir. N. Kjellander, Compañía Anónima Ericsson, verkställande direktör A. Rodríguez-Tamayo, Compañía Anónima Nacional de Teléfonos de Venezuela, dir. E. Tovar Cova, Telecom., och hr A. Ramirez-Torres, ordförande i Compañía Anónima Nacional de Teléfonos de Venezuela.

telexnätet inkluderande även Balearerna och Kanarieöarna.

Kontraktet avser leverans och montage av 65 ändcentraler och 6 transitcentraler, samtliga av L M Ericssons koordinatväljarsystem för telex, jämte tillhörande tontelegrafiutrustningar och bär-frekvenssystem för luftledning. Transitcentralerna för Madrid, Barcelona och Bilbao är avsedda för helautomatisk trafik med övriga Europa.

Betydande Nepal-kontrakt

Nyligen har ett kontrakt tecknats med His Majesty's Government of Nepal om-

fattande betydande kvantiteter nät- och stationsmateriel. Beställningen omfattar bland annat utökning av koordinatväljarsstationen i Kathmandu med 3 400 linjer, en ny ARF-central om 600 linjer för Patan samt en större PABX-växel om 300 linjer för statsförvaltningens huvudbyggnad, Singha Durbar, i Kathmandu.

Stor order till STE

Société des Téléphones Ericsson (STE), koncernens franska bolag, är i snabb utveckling för närvarande. Från PTT, den franska telefonadministrationen, har företaget erhållit sin hittills största order. Efter avdrag av den 20-procentiga omsättningsskatten lyder den på 16,4 miljoner kronor och avser telefonstationsmateriel av typen SOCOTEL, som skall användas till nya landsväxlar. Materielen skall levereras inom 22 månader.

SOCOTEL är en materieltyp närmast motsvarande LME:s ARK-system. Den har tillkommit genom samarbete mellan franska telefonfabrikanter och PTT och är uppbyggd på STE:s koordinatväljarsystem CP 400. STE åtnjuter av den sistnämnda anledningen en gynnsam ställning i förhållande till sina konkurrenter inom det betydande område av den franska telefonmarknaden som det här är fråga om.

Från undertecknandet av kontraktet med Nepal. Sittande från vänster chefsingenjör H. P. Upadhyay från Nepals telekommunikationsdepartement, Mr. A. B. Bhattacharya, ESC, samt sekreteraren i Nepals finansministerium.

1964 rekordår för L M Ericsson

Preliminära sammanställningar föreligger nu över L M Ericsson-koncernens verksamhet på den publika telefonstationsidan, där en rad anmärkningsvärda framgångar ifråga om orderingång och idriftsättningar kunde noteras under det gångna året.

Totalt idriftsattes över 600 000 lokala automatlinjer, varav närmare 500 000 linjer utgjordes av koordinatväljarsystem. Ett flertal nya rekordsiffror kunde noteras, bl. a. för Australien och Danmark, där över 114 000 respektive 106 000 lokallinjer installerades under året. Beträffande våra transitsystem har stora idriftsättningar ägt rum i bland annat Danmark, Egypten (UAR), Finland och Jugoslavien. Totalt har förmedlingsstationer om en sammanlagd multipelkapacitet av 38 000 linjer satts i drift under 1964.

I fråga om inkomna order noterades nya framgångar och orderbeståndet uppgick per den 1 januari 1965 till i runt tal 1,9 miljoner lokallinjer innebärande en ökning under 1964 med 22 procent. Stora beställningar har ingått från såväl nya som gamla marknader. Bland de förra kan nämnas miljonbeställningar från Costa Rica, El Salvador, Saudi Arabien, Spanien och Malaysia men även från gamla marknader som Colombia, Mexico, Finland, Irland m. fl. har betydande order ingått.

En ny koordinatväljaranläggning CP 400 för regeringsbyggnaden i Alger invigdes i slutet av 1964 av president Ben Bella. Bland de närvarande märktes vice konseljpresident Mohammed Said, PTT-ministern Zaibek, socialminister Nek-

President Ben Bella och t. v. direktör Hassani hälsar på hos växelblickorna vid invigningen av den nya KV-centralen i Alger.

kache, direktör Hassani, chef för långdistansförbindelserna, Sovjetunionens, Koreas och Albaniens ambassadörer, franske ambassadörens representant minister Gaude, verkställande direktör André Duprez och direktör Rosselin vid STE, direktör Cottavoz, STE-agenturen i Alger, samt tekniker från teleförvaltningen. Chefen för centralen för inrikesförbindelserna, hr Snoussi, presenterade den nya anläggningen och redogjorde

för CP 400-systemets viktigaste egenskaper.

Anläggningen är halvautomatisk och har en normalkapacitet av 2 500 linjer. I begynnelsestadiet är den utrustad för 1 800 linjer men kan utökas till 4 000. Stationen har 110 centralledningar och 60 direktledningar till andra växlar i stadens olika administrationsbyggnader (detta ledningsantal kan ökas till 300). På den manuella sidan är den utrustad med tre platser för inkommande trafik (kan utökas till fyra), fyra platser för inkommande trafik (kan utökas till tolv), tre platser för utgående trafik (kan utökas till tolv) och en plats för bevakning.

I Padang på Sumatra har en ny koordinatväljarstation nyligen tagits i bruk. Den är inrymd i en nyuppförd telefonbyggnad och har en begynnelsekapacitet av 3 000 linjer. Denna station ingår i en serie nya automatstationer avsedda för fortsatt automatisering av telefonnätet på Sumatra.

I Lagos har en ny KV-central satts i drift i regeringsbyggnaden »Independence Building». Denna växel är av typ CP 400 och levererades under 1964 av

Den nya KV-centralen i Padang på Sumatra är inrymd i en stationsbyggnad av ganska ovanligt utseende.

Prins Bertil i Thailand

Under sitt uppehåll i Thailand i början av februari besökte HKH prins Bertil landets nya nationella telecentral Krung Kasem i Bangkok. Sedan en tid tillbaka pågår där installation av en ARF-central med begynnelsekapaciteten 10 000 linjer såväl som utrustning för långdistansstrafik och specialtjänster.

På bilden ovan hälsar prins Bertil på civilingenjör Lars Edmark, chef för LME:s verksamhet i Thailand. I mitten ses general Pachirn Nimibutr, generaldirektör för Thailands telefonförvaltning. T. h. presenteras fr. v. LM-arna ing. V Pahverk, Y E Sjöberg, R Hirsch, E Bjerg-have samt hr T Å Gleissner för prinsen.

STE, Paris. Den är för 4 500 anknjningar, 45 utgående och lika många ingående centralledningar.

En ARM-station invigdes officiellt i Tripoli i december 1964 av PTT-ministern Antoine Sehanoui i närvaro av Libanons landshövding Bachir Al Awar, telefondirektör A Chémali, två f. d. PTT-ministrar samt ett antal represen-

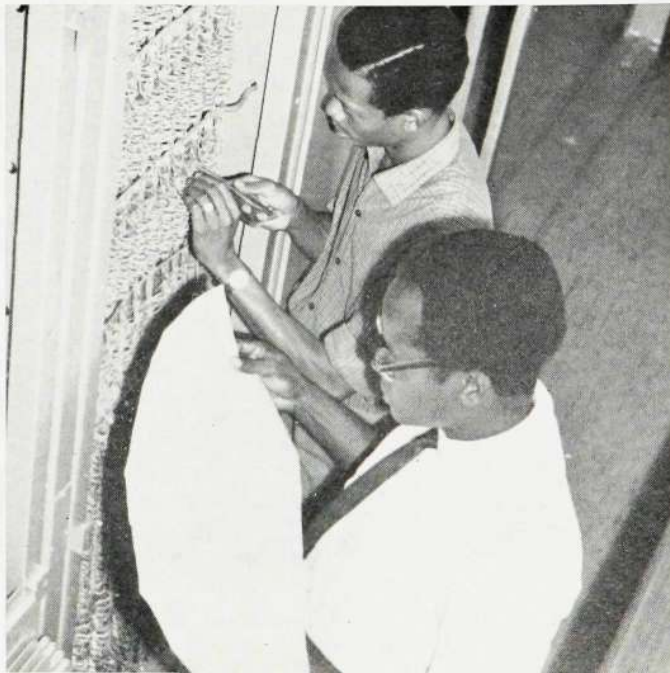
tanter för förvaltning, kyrka och kommun. I och med att denna ARM-central öppnats för allmänheten har Tripolis 8 000 abonnenter hopkopplats med 65 000 abonnenter i Beyrouthdistriktet. Idriftsättningen gick helt programenligt och utrustningarna fungerar mycket bra.

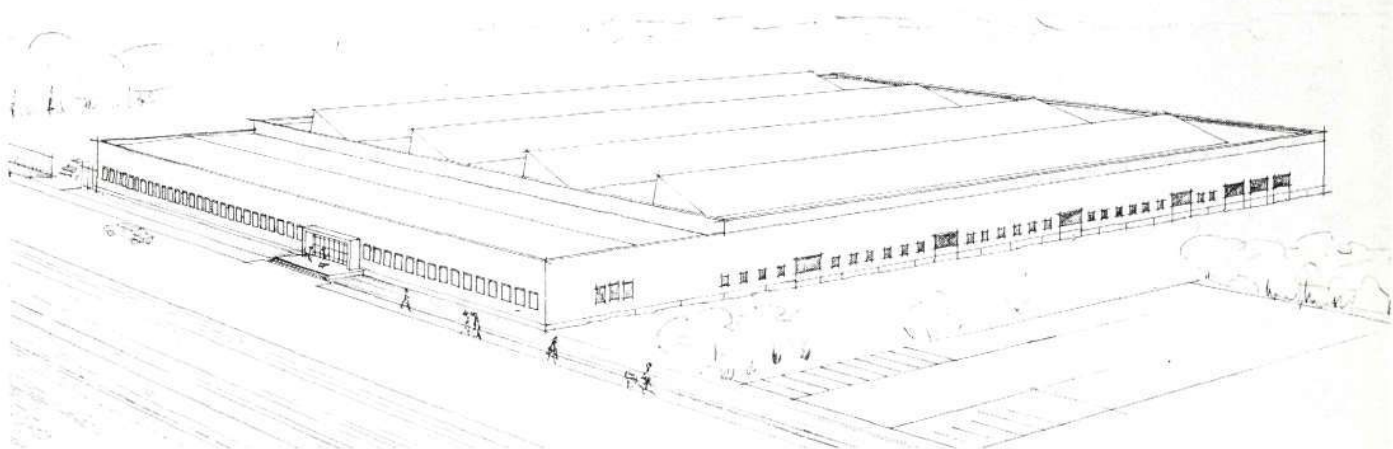
Som tidigare meddelats har den första KV-stationen i Turkiet invigts. Idrift-

sättningen som omfattade 1 000 linjer ARF 102 ägde rum i Afyon i Anatolien. I anslutning till denna hölls en kortfattad informationskurs om L M Ericssons KV-system i Ankara, vilken väckte livligt intresse bland huvudförvaltningens personal. Samtidigt kan nämnas att man för utökning av Ankarastationen Yeni-sehir nyligen beställt 1 000 linjer AGF.

PTT-ministern Antoine Sehanoui klipper av det symboliska bandet vid invigningen av ARM-stationen i Tripoli under överinseende av telefondirektör A. Chémali (längst t. v.).

Från färdigställandet av den nya KV-centralen i Nigerias regeringsbyggnad i Lagos. Närmast stativet den tidigare Dhu-eleven Ajayi.

Östersundsfabriken i drift 1966

Som väl alla LM-are vet vid det här laget kommer Huddingefabrikens verksamhet att överflyttas till Östersund. Byggnadsarbetena på den nya fabriken i Jämtlandsmetropolen har redan påbörjats och i skrivande stund avancerat så långt att grundläggningsarbetena är praktiskt taget färdiga. Monteringen av den prefabricerade byggnadsstommen räknar man med att kunna sätta igång med i början av maj månad och sedan dröjer det bara knappt ett år innan man kan ta

den nya fabriken i besittning. Det betyder alltså att fabriksbyggnaden beräknas stå klar redan under de första månaderna nästa år.

Bilden ovan visar en perspektivskiss av den blivande fabriken som omfattar en golvyta av cirka 10 000 kvm i ett plan, varav cirka 6 500 kvm blir effektiv produktionsyta. Byggnaden får yttermåtten 120 x 80 meter och hit överförs alltså Huddingefabrikens tillverkning av pupinutrustningar och ferritmaterial.

Fabrikstomten är belägen vid Odenskogsvägen i Odenskogs industricentrum cirka två km sydost om Östersunds centrum. För närvarande finns där endast en del småindustri så L M Ericsson blir både först och störst på plan.

Endast ett tiotal tjänstemän och arbetsledare kommer att flytta med till Östersund och för dem har bostadsfrågan redan ordnats genom myndigheternas försorg. De övriga Huddinge-anställda kommer att överföras till andra produktionsenheter inom koncernen.

Geografiskt får den nya fabriken ett ganska avskilt läge i förhållande till de övriga LM-fabrikerna i Sverige men genom goda landsvägs- och järnvägsförbindelser räknar man inte med några större besvärligheter. Enligt planerna skall materialtillförseln gå via långtradare medan järnvägen anlitas för produktleveranserna. Dessutom har man i Östersund fördelen av god tillgång på arbetskraft.

I avvaktan på fabriken färdigställande har HU redan i november månad förra året startat en utbildningsverkstad för verkstadspersonal i förhyrda lokaler inom Odenskogs industriområde. Bilden t. v. visar en interiör från utbildningsverkstaden där ett 40-tal anställda tränas i sina nya arbetsuppgifter. Längst fram på bilden ser vi till vänster fru Görhild Magnusson och till höger fröken Elisabeth Nylander.

Vid slutet av 1965 beräknas antalet anställda i Östersund uppgå till ett 80-tal, men redan i slutet av nästa år kommer Östersundsfabriken enligt planerna att ha omkring 200 anställda.

Gem blev värt 1000 kr

Karlskronaiterna fortsätter att dokumentera sig som några av L M Ericssons flitigaste förslagsställare. Vid det senaste sammanträdet med förslagskommittén vid Karlskronafabriken var det dags för inte mindre än elva förslagsställare att tilldelas sammanlagt 4 300 kr i belöningar för tretton förslag. De största individuella belöningarna fick excenterpressare Rolf Johansson och montör Gunnar Persson.

Gunnar Persson är ett slående exempel på att förslagsverksamhet lönar sig. Han svarade för en verklig fullträff genom ett förslag som avsåg ett nytt användningsområde för vanliga pappersgem och det gemet ansåg förslagskommittén vara värt en hel tusenlapp. Montör Persson föreslog att man skulle anbringa ett vanligt pappersgem på en transportskena för induktionsrullar. Under transporten på skenan har det tidigare hänt att rullar skakats bort och skadats. Genom den enkla anordningen med gemet låses induktionsrullarna fast vid transportskenan. Att belöningen blev så stor för ett förslag som vid första anblicken kan tyckas vara i enklaste laget beror naturligtvis på att transportskadorna på induktionsrullarna uppgått till ganska betydande belopp.

Tillsammans med ytterligare ett förslag avseende ändring av avsyningsmetoden för vissa magnetpolar kammade hr Persson hem den i denna omgången största utdelningen, hela 1 650 kr.

Rolf Johansson hade föreslagit en uppsamlingsanordning för fjäderämnen vid en utklippningsoperation i excenterpress, bestående av en trumma med inredda fack vars rotation skulle drivas av pres-

Gunnar Persson visar upp det förslag till anbringande av en vanlig pappersklämma — ett s. k. gem — som belönades med 1 000 kr.

sens matarverk. Denna trumma kommer att ersätta den tidigare manuella betjäningen då man uppsamlar fjäderämnena i kartonger. Detta förslag belönades med 1 500 kr.

Förslagsbelöningarna utlämnades vid en sammankomst i L M Ericssons lunchrum, varvid förslagsställarna bland annat fotograferades. De belönade förslagsställarna är Torsten Pettersson, Ove Nilsson och Fredrik Guhl från Ronnebyverkerstaden, Stig Olausson från Vedebyverkerstaden samt fru Majken Pettersson och hrr Göte Öman, Lennart Gustavs-

De belönade förslagsställarna. Från vänster Lars Ivarsson och Lennart Gustavsson, KA, Stig Olausson, Ve, Majken Pettersson, Göte Öman, Gunnar Persson, Rolf Johansson, Filip Svensson och Bengt Andersson, KA, samt Fredrik Guhl, Torsten Pettersson och Ove Nilsson, Ry.

son, Gunnar Persson, Rolf Johansson, Filip Svensson och Lars Ivarsson från fabriken i Karlskrona. Filip Svensson och Gunnar Persson belönades för vardera två förslag.

Nya bestämmelser för utlandstjänst

L M Ericsson har för närvarande cirka 250 personer kontraktsanställda i utlandet. Huvudparten är montage- och installationspersonal. I övrigt är det fråga om försäljningspersonal, tekniker och produktionspersonal. Fördelningen per världsdelar är ungefär följande: 20 procent i Europa, 40 procent i Nord- och Sydamerika, 20 procent i Afrika och 20 procent i Asien och Australien.

Vissa ändringar har gjorts i bestämmelserna för den från Sverige kontraktsanställda personalen utomlands och det kan därför vara på sin plats med en orientering härom i korthet.

Beträffande tjänstgöringsperiodens längd var denna tidigare tre år. Vid fortsatt tjänst utomlands inräknades semestern, varför den effektiva tjänstgöringstiden på stationeringsorten blev 32–33 månader. Enligt de nya bestämmelserna uppgår den första kontraktsperioden till 32 månader på stationeringsorten och för de efterföljande perioderna till 24 månader, varefter sverigesemester erhålls. Semestertidens längd är oförändrad med 40 kalenderdagar per tjänstgöringsår i Mellan- och Sydamerika, Asien (utom medelhavsområdet), Afrika (utom medelhavsområdet) och Australien. I Europa (utanför Sverige), i länder gränsande till medelhavsområdet i Afrika och Asien samt i USA och Canada har semestertiden ökat till 35 kalenderdagar per tjänstgöringsår (även semestertiden är kvalificerande för semester).

I många länder förekommer dessutom tilläggssemester på grund av till exempel klimatet och höjden över havet. Den är åtta kalenderdagar per tjänstgöringsår. Ändringarna tillämpas i kontrakt och uppdrag som trätt i kraft från och med 1964. Vissa övergångsbestämmelser gäller för tidigare kontrakt.

För personal som tjänstgör utom Skandinavien gäller att stipendium kan beviljas för barn som går i skola i Sverige. Detta bidrag har höjts till 3 500 kr från skolåret 1964–1965. Det resebidrag som erhålls för barn som går i skola i Sverige gäller oförändrat även vid tvåårskontrakt. Detta bidrag är 50 procent av resekostnaden för barnet från skolorten till stationeringsorten och åter och kan erhållas en gång per tjänstgöringsperiod samt kan om så önskas utnyttjas av en av föräldrarna i stället för barnet. (Barnet har dessutom kontraktsenlig rätt till en resa per period.)

L M Ericssons ADB-anläggning

Denna tredje artikel i serien om L M Ericssons ADB-system för produktionsplanering behandlar första och sista länken i produktionskedjan. Första länken är prognoserna som är resultat av bedömningar av framtida behov av varor och tjänster. Den sista länken kan orderkoordineringen sägas vara. Den går ut på att samordna anskaffningar till lager och förråd och direkt till kund (order) så att leveranserna så långt möjligt kan ske samlade på begärd tid.

Prognoser

Det sätt på vilket prognoserna bör infogas i det integrerade databehandlings-systemet har helt nyligen börjat detaljstuderas. Därför kan här inte ges någon mera ingående information om hur systemet kommer att utformas.

Inom LME talar man om såväl budget som prognos. I terminologien har man inlagt den betydelsen att *budget* avser en mera närliggande tidsperiod, vanligen inte längre än ett år framåt i tiden, medan *prognos* skulle avse en framtidsbedömning på längre sikt. I denna artikel kommer ordet »prognos» i fortsättningen att användas för all bedömning av den framtida avsättningen av varor eller efterfrågan på tjänster oberoende av den tidsperiod uppgifterna avser. På så sätt får man anslutning till vad som tycks vara svenskt språkbruk och till engelskspråkig litteratur på området (eng. »forecast»).

Motiven för att arbeta med prognoser är följande. Den utrustning LME säljer är av komplicerad natur. Därför tar det rätt lång tid att tillverka den, i synnerhet som det ofta rör sig om nya konstruktioner, varvid också erforderlig tid för tekniskt arbete måste inrymmas i leveranstiden. Till detta kommer att det ofta tar avsevärd tid att anskaffa exem-

pelvis material och komponenter som ingår i slutprodukten.

Om man väntar tills en kundorder kommer in med att beställa allt det som skall ingå i ordern får man en orimligt lång leveranstid. Gör man däremot vissa inköp och tillverkar man i förväg, eller med andra ord, om man har lager och förråd att ta ur kan leveranstiderna förkortas i motsvarande grad. Då uppställer sig förstas frågan hur mycket av olika artiklar som bör anskaffas i förväg och det är här som prognoserna kommer in i bilden. Dessutom gäller det inte endast att tillse att man har material att tillverka av, utan också att produktionskapaciteten är tillräcklig. Man kan därför som sammanfattning säga att prognoserna skall tjäna som bas för bedömning av behoven av produktionskapacitet, material, detaljer, slutprodukter och tid för konstruktionsarbete. Uppgifterna måste avse tidsperioder så långt fram i tiden och avges med sådana tidsintervaller att anskaffningarna kan ske på basis av behovsdata av godtagbar noggrannhetsgrad.

Det ligger i sakens natur att en prognos är behäftad med fel. Därför är det viktigt att prognosens värden inte betraktas såsom säkra utan förutsättes variera inom vissa angivna felgränser.

Nästa fråga blir att avgöra hur långt i förväg man måste fatta olika beslut för att verkan av besluten skall inträffa vid en given tidpunkt. Dessa »väntetider» brukar kallas ledtider eller genomloppstider. Frågeställningen belyses i nedanstående figur, där ledtiderna för olika behov visas såsom pilar av olika längd över en tidsskala.

Figurens ledtider är antagna. Det framgår tydligt att man måste bestämma sig långt tidigare för en eventuell utbyggnad av produktionsapparaten än exempelvis för vilket sortiment av slutprodukter man

skall tillverka om man vill att effekten av besluten skall visa sig ungefär samtidigt.

Ett fullständigt schema över de ledtider som gäller för LME skulle uppvisa många olika längder på pilarna och några av dem skulle markera mycket långa ledtider. Nu är det naturligtvis otänkbart att sammanställa erforderliga prognosdata varje gång det enligt ett sådant schema skulle vara aktuellt att fatta ett visst beslut. I stället gör man upp prognoser med större tidsmellanrum och baserar *många* beslut på en uppsättning prognosdata. Täta prognoser ger säkra data men kostar mycket att upprätta och bearbeta. Å andra sidan ger säkra data möjlighet att spara en del pengar genom att lagren kan hållas små. Riktigt satta prognosintervaller gör summan av de nämnda kostnaderna så liten som möjligt.

För närvarande upprättar man varje tertiäl (4-månadersperiod) en inläggningsprognos, för närvarande kallad inläggningsbudget. För ett visst leveranstertiäl lämnas exempelvis för stationsmaterial uppgifter tre gånger, första gången ca 18 månader, sista gången ca 10 månader före leverans. Något »tillräckligt» starkt skäl att frångå tertiålet som prognosperiod har hittills inte kommit fram, varför det troligen kommer att bibehållas tills vidare. Likaså får den nuvarande tidplanen för inläggningsbudgets, såsom den antytts ovan, troligen utgöra grunden för tidplanen även i fortsättningen. Den bör emellertid eventuellt kompletteras med en ännu senare prognos, avgiven ca 6 månader före leverans. Detta motiveras av att man i vissa fall arbetar med betydligt kortare ledtider än de 10 månader som nu är kortaste »prognosledtid».

Ju längre fram i tiden leveranstiderna ligger, desto svårare är det naturligtvis att förutsäga i detalj vad som kommer att behöva levereras. Bortom en viss tidpunkt kan man kanske endast i runda tal ange värdet av hela grupper av artiklar. Ett tänkbart prognoschema skulle därför kunna se ut så som figur 2 visar.

Betraktas en viss leveransperiod, exempelvis andra tertiålet år $n+2$ ser man att de två tidigare prognoserna, som alltså görs upp den $1/10$ år n respektive den $1/2$ år $n+1$, kallas kronprognoser. Som ovan motiverats upptar de endast värden av artikelgrupper (varuslag). De

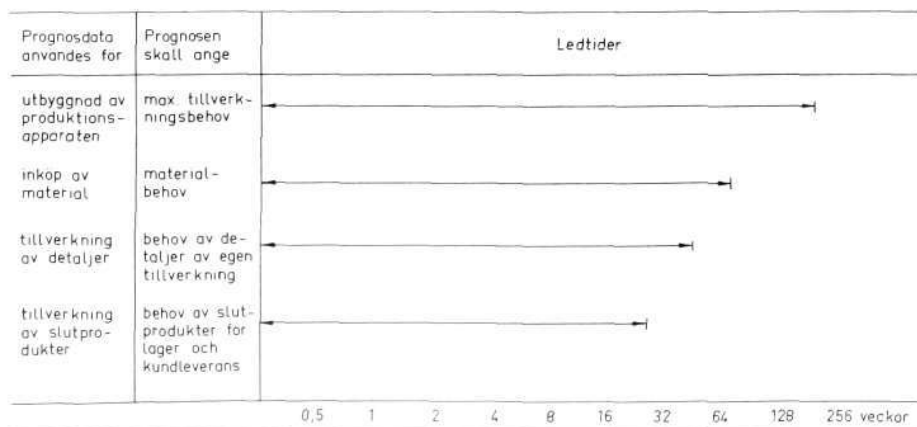

Fig. 1. Några exempel på prognosfunktioner och motsvarande ledtider.

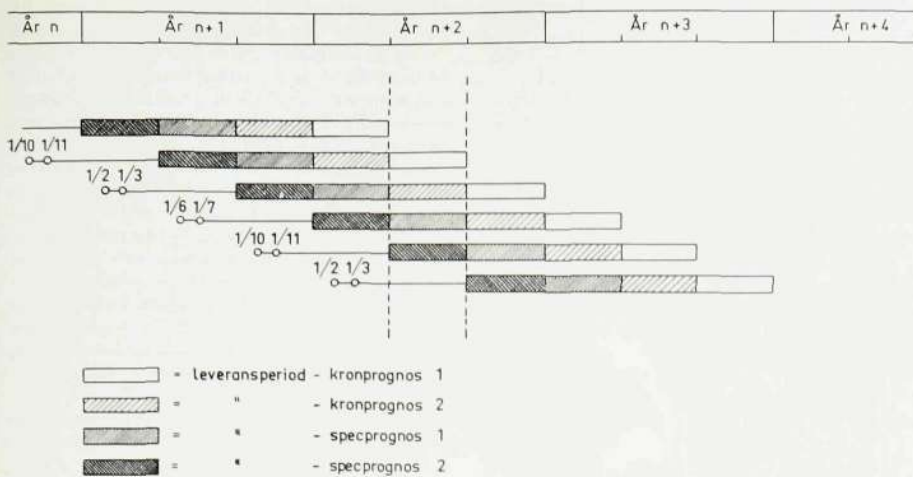

Fig. 2. Tidplan för prognoser för stationsmateriel.

båda senare kallas specprognoser därför att varje prognospost här bör utgöra en specificeringsbar enhet som kan vidarebehandlas i datamaskin enligt ett produktspecificeringsprogram av den typ som beskrevs i seriens första avsnitt.

Ur praktisk synpunkt lönar det sig troligtvis inte att låta maskinen specificera ner prognoserna till lägsta materialnivå. Inte heller blir det behov man på så sätt får fram alldeles korrekt om förbrukningen påverkas av behov åt andra håll än till överordnade artiklar, exempelvis genom stor direkt komponentförsäljning. Det kommer därför säkerligen att visa sig lämpligt att komplettera ovannämnda prognosmetod med en som baseras på rent statistiska data utan direkt samband med förbrukningen av överordnade artiklar.

För att kunna förutsäga förbrukning på statistisk väg måste man först skaffa sig en matematisk modell som anger hur förbrukningen varierar med tiden. Detta kräver att tidigare förbrukningssiffror detaljstuderas. Enligt den formel man på så sätt ställt upp kan man sedan räkna ut förbrukningen så långt fram i tiden man önskar. Också för sådana prognoser är det viktigt att känna till felgränserna.

Efter specificering och sammanställning av prognosdata läses resultatet in i beståndsregistret BR. Där blir de föremål för bearbetning enligt rutiner som kommer att beskrivas i en senare artikel. Kronprognosernas belopp kan inte direkt tas in i BR för sådan bearbetning, utan man måste först finna samband mellan å ena sidan »Kronor», å andra sidan »Kvantitet» av material, detaljer o. s. v.

Till sist skall endast några ord sägas om uppföljning av prognoser. Uppföljning innebär jämförelse mellan prognoser och hur de utfallit och är av stor betydelse bland annat av följande skäl. Säkerhetslagrens (buffertlagrens) storlek står i nära samband med prognosfelen, varför alla medel att få ner dessa är direkt ägnade att minska investeringarna

i lager och förråd. Kännedom om prognosfelens fördelning ger möjlighet att koncentrera förbättringsinsatserna dit där de bäst lönar sig och vetskap om felorsakerna ger kanske möjlighet att förbättra prognosmetoderna.

Orderkoordinering

Koordineringens målsättning i stort angavs i artikelns inledning. Om allting i en fabrik går som det ursprungligen planerats behöver man inte lägga ner något extra arbete på att nå detta mål. Alla arbeten kan då startas precis som planerats och alla varor kommer ur produktionen i rätt tid och till fulla kvantiteter. Fullt så idealiskt är nu läget vanligtvis inte, utan man måste utarbeta metoder och rutiner för att göra det bästa möjliga av de situationer som av olika anledningar uppstår. Dessa rutiner kallas med ett gemensamt namn koordineringsrutiner.

Koordineringsarbetet börjar egentligen redan på ett ganska tidigt stadium, nämligen då man planerar att ställa ut order om leverans till kunder och order om anskaffningar till lager och förråd. Man gör då en s. k. initialkoordinering, vilket innebär att man undersöker om lager och förråd, tillverkningskapacitet och kapacitet på konstruktionsavdelningarna är tillräckliga för de behov man har registrerade.

Om man vid initialkoordineringen konstaterar att det finns överskottskapacitet, har man möjlighet att öka belastningen genom att lägga vissa order på en tidigare tidpunkt än som förut planerats. Ser det däremot ut att uppstå en bristsituation, och det inte går att undvika den genom några extraordinära åtgärder, blir det nödvändigt att försena en eller flera order.

Likartade beslut måste kunna fattas också efter det att order av olika slag blivit utställda och distribuerade. Rutinerna blir då något mer komplicerade eftersom man nu har att ta hänsyn inte endast till planerade anskaffningar och

leveranser, utan också till att vissa delar därav redan effektuerats.

I figur 3 har ett försök gjorts att på ett koncentrerat sätt visa hur koordineringen systemmässigt hänger ihop.

Det antas att rutinerna startas genom att en försening på ett eller annat sätt observeras och registreras. Är det en lagerorder som är berörd (begreppet lagerorder används här i betydelsen anskaffningsorder för lager och förråd) måste man uppsöka motsvarande artikelnummer i beståndsregistret BR för att se vilka överordnade order som behöver den artikel som nu hotas av försening. Är någon av dessa order i sin tur en lagerorder måste man undersöka om det är fler detaljer eller material som ingår i denna order. För detta ändamål behövs ett register där alla data är samlade per lagerorder (eller mera allmänt per anseningarna. Med hjälp av koordineringsregistret för anskaffningsorder (KRA) är just ett sådant register. Sedan man i KRA konstaterar vad som ingår i ordern måste man ånyo gå till BR och hämta data om aktuella reservationer o. s. v.

Till slut har man på så sätt utrett vilka kundorder som kan bli berörda av de inrapporterade faktiska eller väntade förseningarna. Med hjälp av koordineringsregistret för kundorder (KRK) gör man sedan en sammanställning av de data för orden som behövs för att kunna analysera situationen och besluta om lämpliga åtgärder. I vissa fall kanske åtgärderna kan bli sådana att det inte blir någon försening eller i varje fall en för-

Forts. på sid. 34

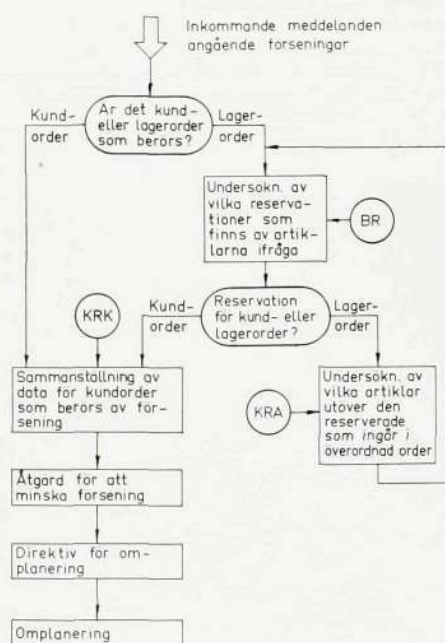

Fig. 3. Systemöversikt för vissa koordineringsrutiner.

»Aftonstjärnor» har blivit en vedertagen benämning på de kvinnliga anställda som arbetar deltid på kvällarna. Deras arbetstid i Karlskrona är 16.54—22.00. Numera har benämningen blivit något oegentlig eftersom man även har aftonstjärnor som arbetar på eftermiddagarna och teoretiskt kan få aftonstjärnor även på förmiddagarna. För närvarande har man i KA 93 aftonstjärnor, varav 11 arbetar på eftermiddagarna och 82 på kvällarna. Kvällsarbetet gör det naturligtvis omöjligt för vederbörande att delta i de ordinarie fackföreningsmötena och därför har de bildat en egen grupp. Här är några av dem samlade på årsmöte. Från vänster i bakre raden Anna-Greta Axelsson, Inez Peltersson, Rut Gerhardsson, Ada Gylling, Gunhild Gustavsson, Gunnel Olsson, Lilian Olsson. Mellanraden Anna Olsson och Marianne Lundberg. Främre raden Gun-Britt Nilsson, Vivan Olsson, ombudsman Ralf Lindström och Christin Gustavsson.

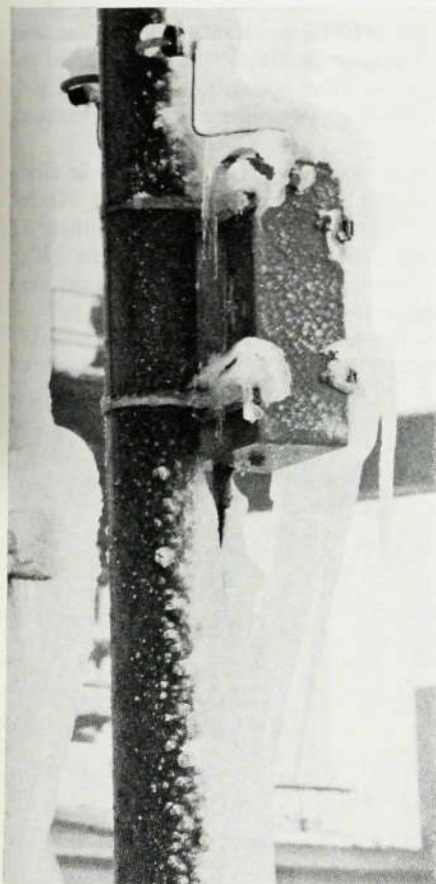
I början av året öppnades en automatisk lokalstation i Marjayoun i Libanon för trafik. Den är på 200 nr av L M Ericssons system ARK 335. Stationen betjänar endast lokaltrafik automatiskt och är medelst manuellt bord ansluten till övriga stationer. Invigningen förrättades av PTT-ministern mr Antoine Sehnaoui som ringde det första samtalet till landshövdingen för Liban Sud, mr Ghaleb Turk.

För utbyte av erfarenheter hade i slutet av mars Instruktions teknik AB inbjudit representanter från skilda företag som använder RITT-metoden i sin utbildningsverksamhet till ett symposium vid HF. Ett 50-tal personer från skilda arbetsfält fick härvid tillfälle att diskutera hur man på bästa sätt kan använda det av L M Ericsson framtagna systemet att lära och öva anställda genom ljudband. Programmet upptog punkter såsom RITT-instruktioner i praktiken, ekonomiska och inlärningspsykologiska aspekter och instruktioner som självhjälpmedel. I talerstolen direktör Ake Ehnborg assisterad av ing. G Kvamme och ing. Monica Backlund, samtliga från ITA.

Ett flyttlass är ingen ovanlig syn inom huvudfabriken. Omplaceringar och rationaliseringar håller flyttkarlarna sysselsatta och tittar man in ett rum som håller på att överges kan det faktiskt vara svårt att ta sig fram. Vår fotograf tittade in med sin kamera som blev lika förvånad som fotografen över allt vad rumsinnehavaren hade samlat på sig. Det kanske rent av är nyttigt att flytta på sig litet då och då.

L M Ericsson lägger som bekant ner stora ansträngningar på att tillverka tropiksäkra utrustningar, men som synes är man heller inte främmande för arktiska klimat. Bilderna ovan visar en anslutningsutrustning för kraftledningsteleferi från Transmissionsdivisionen och är tagen vid en kraftstation i Lappland under sträng kyla. Närheten till forsande vatten i den öppna älvsfåran gör att vattenrök avsätter sig som is på utrustningarna. Den undre bilden avslöjar vad som döljer sig under ispansaret.

En niomannagrupp egyptier bestående av fem civilingenjörer i nyckelpositioner och fyra tekniker gästar för närvarande Karlskronafabriken, där de under fyra månader skall studera och lära en viss del av L M Ericssons produktion. Egyptierna tillhör de 300 anställda som är verksamma vid företagets fabrik i Kairo. Besöket i KA avser i första hand studium av fabriken koordinatväljare tillverkning. På bilden demonstrerar fru Vivianne Glans montering av multipel för koordinatväljare brygga för från vänster ing. O A Awadein, A M Saleh, Yahya Ali Kattab, den egyptiske delegationens chef A Abd el Nabi samt ing. Wallin, KA.

Handels- och industriministern H E Dr Lin Swee Aun, Kuala Lumpur, Malaysia, skriver i gästboken vid ett besök på L M Ericssons huvudfabrik i Midsommarkransen.

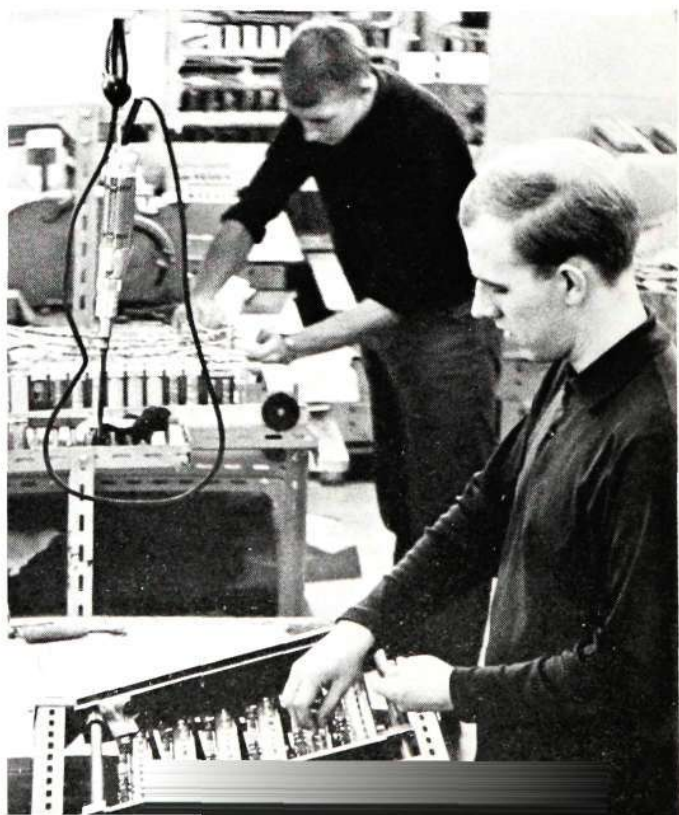

"Lines" vid LME

Inom L M Ericsson-koncernen har sedan en tid pågått en omläggning av vissa delar av tillverkningen till s. k. lines. Avsikten härmed är att kunna tillverka olika produkter i en följd och med så kort liggtid som möjligt mellan varje tempo. Fördelen med kort liggtid är att verkstäderna inte behöver ha så många arbeten igång samtidigt och således ej heller binder så stora kapital som tidigare.

Ett exempel på lines inom LME ges i vidstående bilder som visar Line 21 för tillverkning av BCB- och BCG-reläsatser vid Visbyverkstaden. Line 21 omfattar hopsättning, koppling, lödning, slutförbindning, mätning, provning, kontroll, huvning samt emballering.

Bilden överst till vänster visar Line 21. Därbredvid är Gunvor Närström sysselsatt med förbindning. Bilden till vänster visar Åke Nansjö vid dämpningen och nedan till vänster är Sven Roos sysselsatt med provningen. Nedan slutligen håller Kjell Söderhäll på med montering och John-Erik Olsson med huvning och emballering.

rektör H Westerberg och distriktschef N Tell om Transmissionsdivisionens produkter av överingenjör E Erikson. Nedan några av gästerna vid besöket i Bollmora. Från vänster distriktschef N Gottberg, byråchef P Steffen, HD M Patricks, distriktschef G Sjögren, överdirektör B Bjurel, teknisk direktör T Larsson, personaldirektör N Roos, ekonomidirektör H Westerberg, förrådsdirektör A Lundqvist och distriktschef G Toshach.

Telestyrelsen på LME-besök

Telestyrelsens direktion och Televerkets distriktschefer gjorde i samband med sitt distriktschefsmöte i Stockholm i mars i år ett besök vid L M Ericssons anläggning i Bollmora. Härvid visades L M Ericssons nya PABX-program samt vokoderutrustning. Vid besöket premiärvisades också Ergas nya utställning i Bollmora. Även Transmissionsdivisionen och HF gästades.

På bilden ovan informeras från vänster VD Björn Lundvall, HD Malte Patricks, överdirektör B Bjurel, ekonomidi-

HDC 800 i drift vid Fagersta bruk

Vid Fagersta bruk har nyligen tagits i bruk det första datainsamlingsystemet i världen som bygger på telekomponenter med maskinstyrda tidsuppgifter. Fagersta bruk installerade redan 1961 som första stålverk i Sverige en datamaskin. För att fullt ut kunna utnyttja datamaskinens

fördelar har man nu även installerat en automatisk datainsamlingsutrustning för styrning av processerna i stålverket och götvalsverket.

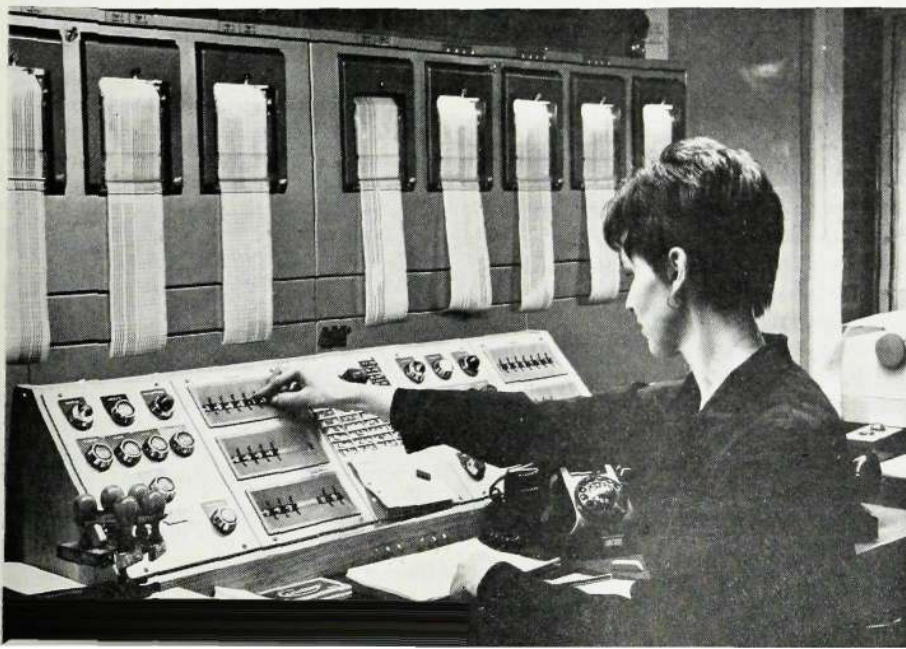
Den nya datainsamlingsanläggningen är en L M Ericsson-produkt med beteckningen HDC 800. Den betjänar i nuva-

rande utbyggnadsstadium stålverk, göt-lager och gropugnsanläggning samt götvalsverk med tillhörande mottagningsstationer för götverksvalsat material.

Huvudsyftet med anläggningen är att på ett snabbt och säkert sätt inhämta, vidarebefordra och presentera driftdata som är av intresse för materialflödesstyrning och materialflödesmätning. I övrigt skall informationerna ligga till grund för rapporter beträffande kvantiteter, löner, transporttider, värmningstider, valsningstider, stillestånd, stilleståndsorsaker osv.

Utöver driftskontroll använder man kvantitetsdata för löneuträkning och ekonomisk redovisning. Besparingarna genom det nya systemet fördelar sig på ren personalbesparing för rapportering, dels i en ökad produktion genom bättre planeringsförutsättningar vid gropugnsanläggningen som är götvalsverkets falskhals.

Bilden t. v. visar fru Barbro Jonasson vid gropugnscentralen, där hon rapporterar charge- och tillverkningsnummer för aktuell valsning.

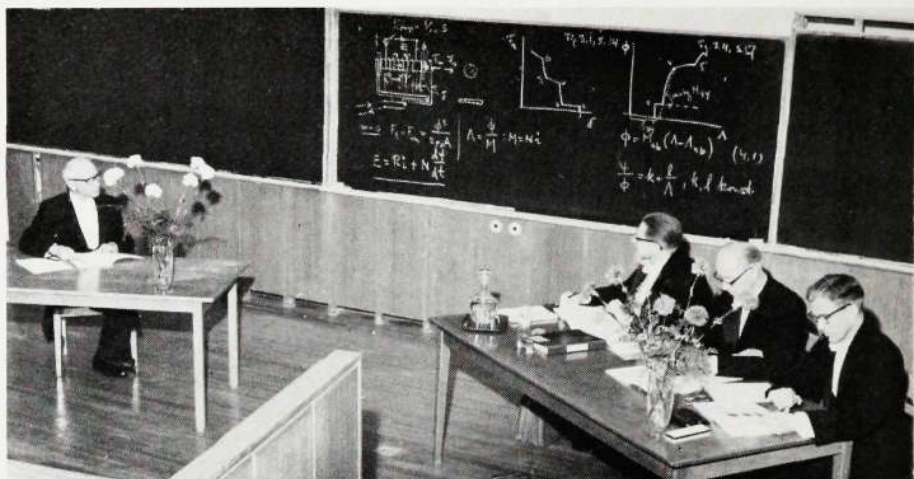

LM-ingenjör doktorsdisputerar

Den första elektromagneten byggdes 1825 och det första reläet 1839. Det kan därför vara berättigt att anta att allt som är värt att veta om dessa byggstenar i den moderna automatiska telefon-tekniken också i minsta detalj är bekant sedan länge. I konsekvens härmed har detaljföreteelser i den till synes enkla till- och frånslagsrörelsen hos ankar-ansett tillhör sådant som icke är värt att veta något om. I den mån ankarrörelsen över huvud taget varit föremål för intresse har man nöjt sig med schablonartade föreställningar om en accelererande rörelse som plötsligt stoppas upp och som är förknippad med ankarstudsar och kontaktvibrationer, vilka i sin tur förkortar livslängden och begränsar användbarheten till relativt lågfrekventa funktioner.

En ny teori som framlagts av LM-ingenjören Curt Ahlberg, Dtb, kastar nytt ljus över ankarrörelsen. Den visar bland annat att reläet har en ankarreaktion som i full analogi med likströmsmotorns ankarreaktion reglerar rörelsens hastighet varvid denna visst icke alltid är accelererad utan under vissa förutsättningar till och med retarderad.

Den nya teorin är föremål för en doktorsavhandling som ventilerades den 25

Från doktorsdisputationen ses från vänster Curt Ahlberg, professor Stig Ekelöf samt civilingenjörerna Sam Enger och Olof Bager.

mars 1965 på Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm. Fakultetsopponent var professorn i teoretisk elektricitetslära vid Chalmers Tekniska Högskola Stig Ekelöf. Andre och tredje opponenter var civilingenjörerna Sam Enger, L M Ericssons Signalaktiebolag, och Olof Bager vid Telefonaktiebolaget L M Ericsson.

Curt Ahlberg utexaminerades från Tekniska Högskolan i Stockholm 1925 och

anställdes vid L M Ericsson 1926. Vid företagets forsknings- och utvecklingsavdelning tillkom bland annat den fotoelektriska tidgivningsmaskinen »Fröken Ur» under hans ledning. Han har vidare varit verksam på den telesignaltekniska sektionen vid L M Ericssons Signalaktiebolag och överflyttades 1962 som konsult till moderbolagets direktionsavdelning för teknik.

L M ERICSSONS...

Forts. fr. sid. 29

sumbart liten försening av en kundorder, i andra fall måste man tillgripa omplanering.

Koordineringsregistren KRK och KRA

KRK och KRA är två helt likartade magnetbandsregister som här kommer att behandlas under den gemensamma beteckningen KR.

Såsom tidigare nämnts skall KR innehålla data för ordena sorterade så att alla data rörande ett visst ordernummer blir placerade tillsammans. De data det här rör sig om är först och främst de artiklar av olika slag som står upptagna på ordern ifråga. Vissa av dessa artiklar finns ej i lager eller förråd utan skall t. ex. tillverkas speciellt för den här ordern. Då är det av intresse att specificera de underartiklar som skall ingå i denna tillverkning eftersom de i sin tur kommer att tas fram genom rekvisitioner eller order som har samma nummer som den överordnade ordern. Så-

dana anskaffningar direkt till överordnad order kallas »parkeringar».

I praktiken kommer KR att framställas på så sätt att man kör ordena i datamaskin enligt ett produktspecificeringsprogram av det slag som beskrevs i första avsnittet (KONTAKTEN nr 5: 64). Skillnaden är bara den att specificeringen avbryts för artiklar som finns i lager eller förråd. Den fortsätts till lägre nivå endast för parkeringar, varvid ordernumret så att säga får följa med ner. De på så sätt utspecifierade artiklarna sorteras i ordernummerföljd och KR är klart.

Beordring av kopplingsorgan

Utom till rena koordineringsrutiner såsom de beskrivits i anslutning till fig. 3 är det också möjligt att använda KRK till viss mekaniserad beordring. I koordineringens första etapp har man därför också tagit med en beordringsrutin för kopplingsorgan. Rutinen innebär i sammandrag följande.

Ur KRK tages periodvis ut uppgifter om sådana kopplingsorgan som måste beordras »nu» för att kunna levereras på lovad tid. Artiklarnas värden summe-

ras för att man skall kunna se att man inte beordrar mer än vad de fastställda ramarna tillåter. I den sammanställning som därvid tas fram medtages också data över artiklar som står närmast i tur att beordras. På så sätt kan man undvika att en artikel beordras flera gånger i följd i små kvantiteter i stället för att om produktionsutrymme finns, tillverka en större kvantitet på en gång, vilket är mer ekonomiskt. Sedan försäljningsplaneringarna granskats och kompletterats sammanställningen skrivs den definitiva ordern ut med datamaskinen. Samtidigt framställer man ett magnetband med erforderliga orderdata vilket sedan fungerar som ärenderegister i en produktspecificering av det slag som beskrevs i seriens första avsnitt.

Längre fram när också kartoteken lagts upp på magnetband i form av bestandsregistret BR och man utarbetat de erforderliga lagerkontrollrutinerna är det meningen att de här beskrivna rutinerna skall baseras på data som hämtas ur BR i stället för ur KRK. BR och till detta register anknutna rutiner kommer att beskrivas i ett senare nummer av Kontakten.

Folke Marklund

TRÅDSTUMPAR

KONCERNMÄSTERSKAP I FOTO — DUKTIGA REVY-
AMATÖRER I SÖDERHAMN — HUR MAN PENDLAR I KH

För en tid sedan efterlyste L M Ericssons livaktiga fotoklubb i Söderhamn ett tävlingsutbyte mellan de olika fotoklubbarna inom koncernen. I dagarna har man tagit saken i egna händer och sänt ut en inbjudan till alla LM-koncernens foto- och fritidsklubbar i Sverige gällande en tävling i fotografi och omfattande enbart svart-vitt.

Tanken bakom inbjudan är att försöka få igång en årligen återkommande tävling inom koncernen. Så småningom är det tänkt att denna tävling skall gälla som koncernmästerskap, varvid själva arrangerandet skall alternera mellan de olika fotoklubbarna eller där fotoklubb inte finns fritidsklubbarna.

Denna gång är tävlingen upplagd så att alla anställda kan vara med oavsett om de är medlemmar i någon fotoklubb eller ej. Motivet för tävlingsbilderna är valfritt. För övrigt gäller att bilderna skall vara i svart-vitt med ett minimiforfat av 13 x 18 cm och max. 30 x 40 cm. Två bilder får inskickas per deltagare. Tävlingsavgiften är fem kronor och varje deltagare är med under signatur. Namn och adress medsändes i slutet kuvert märkt med vederbörandes signatur på utsidan. Fotoklubben i Söderhamn förbehåller sig rätten att publicera prisbilderna.

Tävlingen kommer att bedömas av Sundsvalls fotoklubb, vilket borgar för en absolut opartisk bedömning. Som första pris i tävlingen är ett kontantpris om 300 kronor uppsatt. Andra pris utgör 100 kr, tredje pris 50 kr och fjärde och femte pris 25 kronor vardera. Dessutom kommer en del nyttopriser att utdelas.

Tävlingen beräknas pågå hela sommaren och avslutas någon gång i höst, varför alla har god tid på sig att inkomma med tävlingsbidragen. Närmare upplysning om tävlingen lämnas av respektive fotoklubb eller fritidsombud.

Det här är ett fint initiativ av söderhamnarna och vi önskar lycka till.

*

Fritidsverksamheten är tydligen framgångsrik i Söderhamn. Inte minst teateramatörerna som återigen framträtt på tilljorna med en revy nog så träffande kallad »Vårkänning». Premiären hade man den 3 april i Godtemplarlokalen i Stug-

sund och trots den oerhörda konkurrensen av Hylands hörnfinal i TV med den »Röda fjädern» lyckades man samla en stor publik.

Revyn som var i form av en nummerrevy fick ett mycket gott mottagande av publiken. Eldsjälen bakom teaterarbetet i Söderhamn är Arvid Lingman, som tillsammans med den övriga ensemblen lagt ner mycket arbete på denna revy. Den kommer troligtvis att turnera i Söderhamns omnejder.

På bilden tre av revyns söta flickor. Från vänster Gunilla Schöön, Kerstin Olsson och Cristel Eden i ett av sångnumren.

*

Södermanlands läns planeringsråd har låtit genomföra en intressant undersökning om pendlingen av arbetskraft till två industrier i Katrineholm, L M Ericsson och SKF.

Vid undersökningen som skedde den 1 juli förra året fanns vid LME 557 kollektivanställda varav 353 kvinnor och 42 tjänstemän. Antalet pendlare var 43 män och lika många kvinnor bland de kollektivanställda samt tre, en man och två kvinnor, bland tjänstemännen.

Pendlare män till LME upp till 24 år utgör hela 52 procent. Medianavståndet för de manliga pendlarna är 14 km,

d. v. s. 50 procent har kortare och lika många längre väg mellan bostaden och arbetet. För de pendlare kvinnorna vid samma företag är medianavståndet 12,8 km. Den längsta tid som angivits för resa mellan arbete och hem är 90 min. och beror på buss och tågtider. En person åker moped lika länge.

Pendlarna är positiva till trafiken och vägförhållandena. Endast 5 procent klagar. Var femte pendlare anser sig besvärerad av färden. Flera tillfrågade framhåller att resandet blir en vanesak. En del betraktar hemfärden som en avkoppling medan de flesta önskar att den skall gå undan.

65 av de personer som pendlar till Katrineholm har sin bostad i eller utkanten av något samhälle i regionen. Något över en fjärdedel kommer från glesbygd. Nära två tredjedelar av männen som pendlar till LME bor hemma hos föräldrarna utanför staden. För kvinnorna gäller en tredjedel. 96 procent av pendlarna till LM förklarar sig nöjda med bostadskostnaderna.

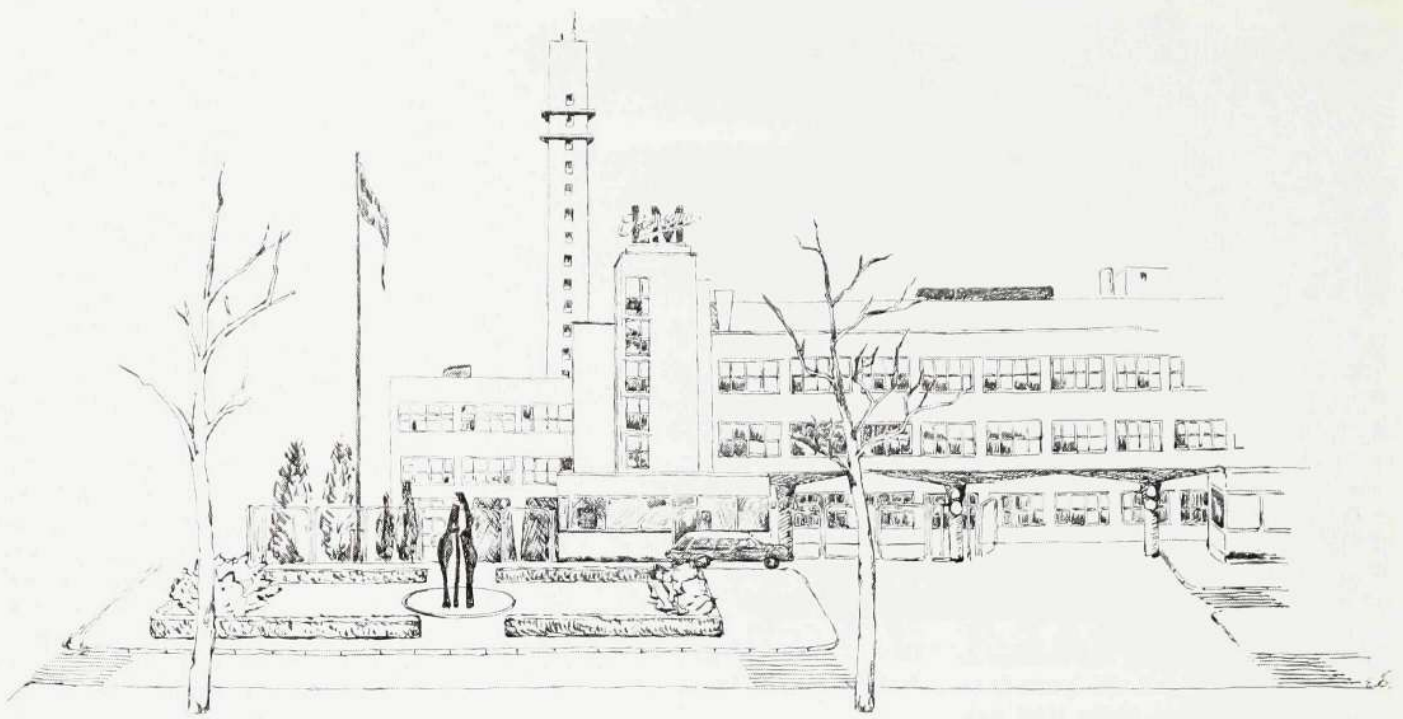
Beträffande den omedelbara miljön kring bostaden noteras vissa smärre skillnader mellan pendlarna och »hemmaborna». När det gäller skolor och service är katrineholmarna mera nöjda än pendlarna. Ifråga om »initiativet att utveckla samhället» är en på tio katrineholmsbor missnöjd medan var fjärde pendlare var missnöjd med vad hans samhälle bjuder. I stor utsträckning förklarar sig både katrineholmarna och pendlare otillfredsställda med ungdomens samsättningsmöjligheter. Båda grupperna är vidare missnöjda med arbetstillgången på respektive orter, bostadstillgången och bristen på möjlighet för arbetande kvinnor att lämna bort sina barn.

Nu skall man nog akta sig att generalisera sådana här undersökningsresultat. All statistik är ju som bekant tveeggad. Men nog vore det intressant att kunna jämföra tendensen med andra LM-städers.

*

Ericsson Technics utkommer i dagarna med nr 1 för i år. För första gången innehåller numret samtidigt två avhandlingar av LM-are, en för teknologie doktorsgrad och en för teknologie licenciatexamen, båda i ämnet Teletrafiksystem vid Kungl. Tekniska Högskolan.

I sin doktorsavhandling »On the dynamic Behavior of Electromagnetic Relays» framlägger LM-ingenjören Curt Ahlberg en ny teori för reläankarets rörelse vid till- och fränslag. José Gerstl Valenzuela har i sin licenciatavhandling »Study of Certain Types of Cyclic Gradings for Random Hunting» givit ett bidrag till bedömandet av hur graderingar bör utföras på lämpligaste sätt, både vad avser effektivitet i trafikavverkingen och vad gäller lätthet att göra ändringar och utökningar.

”Så skulle Telefonplan se ut...”

Redan när den sydvästra delen av tunnelbanan började projekteras föreslog en del medlemmar att L M Ericssons Konstförening skulle försöka påverka ansvariga myndigheter så att även stationen vid Telefonplan skulle få del av de medel som anslagits för tunnelbanans konstnärliga utsmyckning.

Av olika anledningar lyckades icke detta, bland annat beroende på stationsbyggnadens utformning och naturligtvis även på att myndigheterna hellre satsar på utsmyckning av de mera centralt liggande stationerna än de i ytterområdena. Denna argumentering är ju lätt att förstå, men vi ville ändå inte ge slaget förlorat. Det fanns ju fortfarande gott om plats ovan jord där man på grund av trafikomläggningar vid tunnelbanebygget, flyttning av Pressbyråns kiosk och liknande arbeten, ändå måste tänka sig en ändring av planens utformning.

Den 19 augusti 1964 översändes därför ett brev till borgarrådet Helge Berglund med förfrågan om vad som kunde göras i samband med iordningsställandet av planen utanför L M Ericssons huvudentré. Vi återopade Telefonplans ökade betydelse som samlingspunkt och uttryckte vår förhoppning att någon skulptural utsmyckning i form av en friskulptur eller ett brunnskar skulle kunna placeras där. Redan dagen därpå fick vi svar att ärendet remitterats till gatukontoret för yttrande. Den 18 september fick vi besked att »konstnämnden för utsmyckning av allmänna platser tagit

upp Telefonplan i sin förteckning över platser som är lämpliga för skulptural utsmyckning».

Borgarrådet har lovat att ta upp ärendet i konstnämnden där det skall bestämmas i vilken ordning ärendet skall föreläggas gatunämnden med hänsyn till tillgängliga anslag och övriga projekt.

Mer vet vi inte för närvarande, men vi hoppas givetvis att det inte skall dröja för länge innan Telefonplan får sin make up – den är ju icke precis till sin fördel just nu.

Skissen ovan ger en idé om hur den kan utformas. En liten välordnad park med häckar och sittplatser samt med en skulptur eller ett brunnskar som centralpunkt skulle bryta planens monotoni och samtidigt ge L M Ericssons huvudentré ett mer välkomnande intryck. Skulpturen som pryder bilden är Palle Pernevis »Vertikal triologi».

Taxistationen kan man tänka sig flyttad till tunnelbanestationen där den med säkerhet kan få en lämpligare placering än den nuvarande.

Skissen visar även ytterligare en grind för fotgängare med en mindre portvaktstolpe till höger om vägen. Telefonplans framtida utformning är ju inte bara ett estetiskt problem utan i lika hög grad ett trafiktekniskt.

Gående bör ha en chans att komma fram utan att behöva tränga sig mellan bilar som parkerat framför grindar och övergångsställen, och bilisterna bör väl också ha en möjlighet att för några mi-

nuter kunna stanna upp för att hämta någon LM:are vid arbetets slut. En väl tilltagen parkeringsplats för 10-minutersparkering vid parkremsan mitt emot posten skulle även ge besökare vid postkontoret och apoteket en möjlighet att stanna upp utan att bryta mot lagen. Ett förbud att stanna på den öppna planen under tiden 6.00–18.00 fordras för alla bilar som icke har ärende direkt till L M Ericsson.

Inom Konstföreningen anser vi att dessa problem borde intressera alla vid HF och vi hoppas att berörda instanser inom bolaget tar upp frågan till en ingående diskussion. Ännu kanske det finns tid att påverka myndigheterna för en ur LM-arnas synpunkt lämplig lösning av hela problemet.

Einar Österlund

NYA PATENT

i koncernen under tiden 15 januari–4 mars 1965 (förteckningen anger uppfinnarens namn och tjänsteställe, uppfinningens titel och patentnummer):

Ericsson, E A, HF/DHe – Instruktionsanordning för programstyrning av manuella arbetsprocesser – 198.469;

Hagland, C A, SIB/UjxC – Anordning för sökning av tågväg i en tåganläggning – 198.555.

"LM-konst" efterlyses

L M Ericssons konstförenings utställningar i HF:s matsalar omfattar normalt nutidskonst och vi försöker visa alla olika tekniker och de många skilda riktningar och vägar all konst söker sig fram på. Av praktiska skäl håller vi oss till de konstnärer som bor i stockholmsområdet, men det händer då och då att vi söker upp målare även utanför detta område – det finns ju många fina konstnärer ute i landet också. Några enstaka gånger under årens lopp har det hänt att vi gått utanför landets gränser – vi har exempelvis köpt av Waldemar Sjölander, den verkligt betydande svenske målaren som är bosatt i Mexico och vi har visat norskt måleri samt fransk och polsk grafik.

Det är ju alltid intressant att göra jämförelser mellan konst från andra länder och vår egen, då all konst mer eller mindre påverkas av miljö, klimat och tradition. Det är naturligt att konstnärer som reser mycket påverkas av miljöer i främmande länder och att detta avspeglas i deras konst, men sättet att uttrycka sig på, i vilken teknik det nu än gäller, är fortfarande deras eget, bundet vid deras eget temperament och tradition.

Vi tyckte därför det lät mycket lockande när vi fick ett förslag att försöka få till stånd en utställning av konst och konsthantverk inköpta av LM:are i utlandstjänst. Vi inbillar oss att det finns mängder av vackra och exotiska ting

Kanske ni har något liknande konstverk hemma som Ierfigurerna från staten Nayarit i Mexico till vänster eller förfädersbilderna av ormbunksstam från Filippinerna.

som köpts i avlägsna länder och som nu pryder många LM:ares hem men endast ses av ett begränsat fåtal. Konstföreningens styrelse är väl medveten om att en utställning av detta slag kräver rätt stora förberedelser och vi vill därför så omgående som möjligt få besked från dem som är intresserade av att under 3–4 veckor, förslagsvis under vinterhalvåret, låna ut ett eller flera konstverk.

Var gränsen mellan konst och konsthantverk går är inte lätt att säga, men vad vi helst vill visa är naturligtvis konstföremål som är typiska för det land eller världsdel där de inköpts. Det kan vara måleri eller skulptur, textilier, batik, masker, keramik o. s. v. Således i stort sett allt som har konstnärligt värde och kan visas i montrar och på matsalsväggarna.

Utöver ägarens namn, adress och telefonnummer önskar vi om möjligt en orientering om inköpsplats, tillverkningsort och beräknat värde. Om det inte enbart är ett konstföremål önskas även

uppgift exempelvis om dess rituella betydelse. Finns det någon bra historia förknippad med föremålet eller platsen för inköpet är både Konstföreningen och Kontakten intresserade.

Bolagsledningen har visat stor välvilja och intresse för detta försök att vid HF visa exotiska konstföremål och vi hoppas att med reklamavdelningens hjälp även kunna anknyta till LM:s verksamhet i de länder som kommer att beröras av utställningen.

Konstföreningens styrelse är naturligtvis även tacksam för uppslag och idéer som kan hjälpa till att göra utställningen så attraktiv som möjligt och vi hoppas att alla som varit i utlandstjänst på något sätt bidrar till utställningen. Vi har ju även personal här från telefonförvaltningar i främmande länder som naturligtvis är välkomna att delta. Sänd några rader till Konstföreningen, HF, så hör vi av oss.

Einar Österlund

Söderhamn jobbar för konstfruset

Fredagen den 5 mars i år fick de anställda vid Söderhamnsfabriken anledning att förvånat spärra upp ögonen. In genom alla kontors- och verkstadslokaler tågade nämligen bandyspelare, ishockeyspelare, skinnare, isprinsessor, curlingspelare och sist en optimistisk sportfiskare, alla med plakat som uppmanade de anställda att satsa på konstfruset.

Bakom denna aktion stod en i hela Söderhamnsområdet startad jätteinsamling för konstfrusen isbana i staden, vilken nu med fabriken personalklubbs hjälp skulle få en extra knuff framåt. För detta ändamål hade de olika vintersportarnas representanter mött upp iklädda sina munderingar, bland andra Brobergs bandylags stjärnor Curre Sedvall, Anders Erlander och Bosse Rönn.

De tre organisationerna inom företa-

get, Metall, SIF och SALF, som arrangerat det hela ville med detta tåg väcka intresse hos de anställda att gemensamt satsa en slant för en konstfrusen isbana i staden. Liknande aktioner förekom samtidigt i hela Söderhamn. Jämsides med tåget genom verkstaden delades ut reklamlappar där de anställda uppmanades att genom två timmars övertid satsa en slant för den konstfrusna banan. För de pengar som flyter in på detta sätt skall man sedan inköpa andelar i banan. Dessa är gjorda i form av ett lotteri med en Mallorcaresa som första pris. Skulle detta pris tillfalla någon andel som köpts genom denna aktion kommer resan att utlottas bland de anställda som varit med och satsat på den konstfrusna banan.

Bilden till vänster visar kortegen som tågade genom lokalerna till tonerna av en nyskriven Brobergsvisa.

Vinterspelen 1965

Vinterspelen är kanske en något felaktig benämning på årets tävlingar som hölls så sent som den 27-28 mars. Tyvärr inverkade det vackra vårvädret på publikintresset och det blev inte många som lockades att se koncernmästerskapen i Brännkyrkahallen.

Koncernmästerskapen är till stor del centraliserade till två stora tävlingar om året och omfattar då de stora idrottsgrenarna. Härigenom har företagen större möjligheter att åka på gruppresbiljett och deltagandet blir därvid betydligt billigare.

Årets tävlingar omfattade handboll, bordtennis, korpockey, bowling, simning samt badminton som nu för första gången stod på programmet.

Handboll

Årets koncernmästerskap i handboll hade samlat sexton lag fördelade på damklassen tre, herrar fyra lag och B-turneringen nio lag. Handbollsintresset har tydligt gått tillbaka och i synnerhet damerna har i flera år haft svårt att samla lag. Vi väntar på deltagande från de stora »damföretagen» Norrköping-Katrineholm-Kumla med flera.

Damklassen hemfördes i år av HF:s pånyttfödda lag för vilket tränaren Hans »Ludde» Karlsson får ta åt sig en del av äran.

Herrklassen blev en mycket jämn uppgörelse och Karlskronas segermatcher hemfördes med uddamålet. Men det bästa laget vann och »Alex» dirigerade mästerligt sina spelare som det anstår en verkligt fin och trivsamt idrottsgrabb. Vilket mästerskap i ordningen detta var som KA hemfört är svårt att säga men KA:s prisma är säkert överfull med handbollsmästerskap vid det här laget.

Om platserna närmast var det hårt och det blev målskillnaden som fick avgöra. Det visade sig att HF lyckats få den bästa.

B-turneringen blev en seger för Sieverts Kabelverk i Sundbyberg som med sitt mycket goda lag säkert försvarat en plats i A-gruppen. Finalmotståndare var MÖ:s andra lag som fick se sig besegrat med 10-6. I matchen om tredje pris segrade KA lag II över SKV, Alingsås, med 11-10.

Om det sportsliga i stort sett var bra så var däremot publikintresset dåligt. Trots meddelande i matsalarnas högtalare och anslag var det endast ett tiotal intresserade LM-are på läktarna. Till nästa år kanske det vore idé att utöka programmet med en utställning av 1966

års Volkswagen för att locka publik till Brännkyrkahallen.

Resultat:

Damer

HF	2 2 0 0	10-3	4
KA	2 1 0 1	5-7	2
BO	2 0 0 2	4-9	0

Herrar

KA	3 3 0 0	24-21	6
HF	3 1 0 2	25-23	2
RMI	3 1 0 2	21-23	2
MÖ	3 1 0 2	26-29	2

B-turneringen, Grupp I

SKV	4 3 0 1	28-12	6
KA lag II	4 3 0 1	26-11	6
ABA, Kristianstad	4 3 0 1	26-17	6
FÖB	4 1 0 3	10-21	2
SRA	4 0 0 4	6-35	0

Grupp II

MÖ lag II	3 3 0 0	25-10	6
SKV, Alingsås	3 2 0 1	12-17	4
BO	3 1 0 2	12-17	2
HF lag II	3 0 0 3	14-19	0

Final: 1) SKV, 2) MÖ, 3) KA lag II, 4) SKV, Alingsås.

Badminton

Koncernmästerskapet i badminton präglades av ett stort deltagande och kamplust. 180 set spelades i SS:s nya sporthall i Hägersten, där banorna var till de flestas belåtenhet. Den torra luften och linjemarkeringarna var väl det enda som man kan klaga något på.

För första gången anordnades en speciell nybörjargrupp som samlade 28 tävlande. Många möten var hårda även i denna klass och till slut segrade B Larzon, Katrineholm, i en tresetsmatch mot H Smekel, HF. Trea blev P O Olsson, Bollmora.

Seniorklassen vanns av A Sjöstrand, Katrineholm, även här blev det en tresetsmatch, mot E Essving, HF. I Oldboysklassen skördade HF alla medaljerna, S Edin vann efter tre set mot E Essving, som i sin tur hade vunnit över trean R Kruseborn i en tresetsmatch.

Dubbeln vanns av I Due/E Essving, HF. I damklassen klåddes FÖB av den enda HF-spelerskan I Kruseborn.

Efter tävlingarnas slut förrättade verksamhetschefen vid SRA, överingenjör P E Lindén, prisutdelningen inför en tyvärr alltför fåtalig publik.

Resultat:

Seniorer: 1) A Sjöstrand, Kh, 2) E Essving, HF, 3) S Edin, HF, 4) A Magnusson, MÖ.

Oldboys: 1) S Edin, HF, 2) E Essving,

HF, 3) R Kruseborn, HF, 4) S Enander, SRA.

Dubbel: 1) I Due/E Essving, HF, 2) S Edin/R Kruseborn, HF, 3) U Törnblom/J Lundberg, MÖ, 4) O Hjortsten/R Sterner, FÖB.

Damer: 1) I Kruseborn, HF, 2) B Holmstrand, FÖB, 3) K Hall, FÖB, 4) M Ericsson, FÖB.

Nybörjare: 1) B Larzon, Kh, 2) H Smekel, HF, 3) P O Olsson, BO, 4) O Melzer, Rifa.

Bordtennis

Årets koncernmästerskap hade samlat rekorddeltagande i startlistorna men tyvärr förekom många okynnesanmälningar tack vare att ingen startavgift upptogs. Detta medförde ett stort extraarbete för arrangörerna som ju är helt onödigt.

Herrsingeln och motionsklassen hade i år samlat det största deltagarantalet. Många av de välkända namnen var med också i årets tävling men glädjande nog ställde också många nya upp bland annat från våra färskaste klubbar i Kristianstad, Bollmora och Kumla samt Rifa i Kalmar och fick nu för första gången mäta sina krafter med övriga koncernföretag och dess bordtennisspelare.

Segrare i herrsingelklassen blev Ingemar Gustavsson, HF, som återigen har kommit i form efter att ha vilat upp några år med bland annat militärtjänst. L E Nilsson från Visby, fjolårets segrare i motionsklassen, kom på andra plats.

Även dubbelklassen hemfördes av HF och Ingemar Gustavsson men med god hjälp av alltid pålitliga och kämpastarka Einar »Smäckan» Karlsson, som vann koncernmästerskapet i bordtennis redan år 1950.

Den något »tunna» oldboysklassen hemfördes även i år av S Skedebäck, Rifa, med HF:s bollplockare Karl Waldehus på andra plats. Juniormästare blev HF:s Stanley Olsson som i finalen besegrade klubbkamraten Rolf Liljedahl.

Den välbesatta motionsklassen slutligen vanns av L Imner från Rifa, Kalmar, med HF-are på de följande sex platserna.

Resultat:

Klass I, Herrsingel (46 startande): 1) I Gustavsson, HF, 2) L E Nilsson, Vy, 3) S Jonsson, MÖ, 4) L Strand, HF.

Klass II, Herrdubbel (25 startande): 1) I Gustavsson/E Karlsson, HF, 2) I Lindh/T Landahl, HF, 3) Lindén/Karlsson, BO, 4) Imnes/Skedebäck, Rifa.

Klass III, Oldboys (9 startande): 1) S

HF:s skidåkare bäst i KCM

Årets koncernmästerskap på skidor hade i år förlagts till Bollmoratrakten och med start och mål vid Bollmorafabriken. Arrangör var den nystartade Bollmora IK. Banläggaren Elmer Ahinko hade fått fram en fem km lång slinga, som gav utslag både ifråga om kondition och skidåkningsförmåga hos de 133 startande i sju klasser, vare sig man åkte ett, två eller tre varv. För att höja konditionen hade matkontroll ordnats efter banan vid Elmers gård, där farmor och barnen Ahinko portionerade ut 30 liter blåbärsoppa.

Det hade kommit 160 anmälningar till koncernmästerskapet – något av ett litet Vasalopp. Tack vare Tyresö kommun och Folke Hansson blev alla väl mottagna för omklädning och efter loppet kunde alla få bada bastu och dricka kaffe med bullar.

Efter tävlingarna förrättades prisutdelning av LME-företagens Idrottsförbunds ordförande Lars Selin med bistånd av idrottskonsulent Henry Forsberg.

Palmen

Resultat:

Klass I (Seniorer 15 km, 24 startande):

1) K Kangas, HF, 1.17.57, 2) C O Sundell, SKV, 1.20.17, 3) K Sandberg, HF, 1.22.11.

Klass II (Yngre Oldboys, 15 km, 7 startande): 1) I Blom, HF, 1.25.01, 2) A Åsenlund, HF, 1.27.12, 3) S Jansson, SRA, 1.28.29.

Klass III (Äldre Oldboys, 10 km, 11 startande): 1) E Nyman, SÖ, 1.01.47, 2)

Skedebäck, Rifa, 2) K Waldelius, HF, 3) E Nordfeldt, HF, 4) K Westergren, HF.

Motionsklassen (38 startande): 1) L Inner, Rifa, Kalmar, 2) K Bausfeldt, HF, 3) S Björkman, HF, 4) B Assarsson, HF.

Klass V, Juniorer (5 startande): 1) S Olsson, HF, 2) R Liljedahl, HF, 3) J Borglund, SRA, Kumla, 4) K Lundgren, SRA, Kumla.

Korhockey

Mälardjupens konstfrusna bana och HF svarade i år för koncernmästerskapen i korhockey. Tävligen dominerades helt av Sieverts Kabelverks lag som hemförde segern i såväl KCM som B-turneringen.

Lagen var i år mycket jämna och tillkomsten av konstfrusna banor sätter sina spår även i våra turneringar. Finalen stod i år mellan SKV och Katrineholm och man hade nog önskat att Katrineholm äntligen skulle få ett mästerskap. Det är ett företag som alltid är med i

Vinnaren av nybörjarklassen I. Olsson, Söderhamn, på väg mot segern.

E Johansson, HF, 1.02.45, 3) K O Arvidsson, HF, 1.02.51.

Klass IV (Veteraner, 10 km, 9 startande): 1) Th Ericsson, HF, 1.00.34, 2) H Stene, SRA, 1.03.37, 3) U Jehler, HF, 1.05.01.

Klass V (Juniorer 10 km, 5 startande): 1) H Bergström, SÖ, 1.05.29, 2) I Axelsson, SRA, Kumla, 1.13.08, 3) H Jansson, BO, 1.15.24.

Klass VI (Damer, 5 km, 17 startande):

1) M Andersson, SÖ, 34.58, 2) G Häggstrand, BO, 35.30, 3) V Jaktlund, HF, 36.25.

Klass VII (Nybörjare, 5 km, 60 startande): 1) I Olsson, SÖ, 30.19, 2) K Kolterud, KA, 31.05, 3) F Carlsson, HF, 32.48.

Lag: 1) HF (Kangas, Sandberg, Ericsson) 3.40.42, 2) HF (Blom, Hammare, Johansson) 3.53.12, 3) HF (Åsenlund, Ripstrand, Arvidson) 4.05.09.

slutspelet och dessutom spelar ett trevligt spel och visar en god sportsmananda. Men SKV var starkast och med lagledaren J Holtz stridsrop jaga – jaga – jaga i örönen förde man matchen i ett mycket uppdrivet tempo vilket även slut-siffrorna 7-2 ger belägg för.

I matchen om tredje pris visade föregående års mästare från Söderhamn upp det bättre spelet och hemförde segern med 3-2 över HF, som blev koncernmästare 1963.

Resultat:

Grupp A I

Katrineholm	3	3	0	0	11-7	6
Söderhamn	3	1	1	1	7-7	3
FÖB	3	1	0	2	6-6	2
Karlskrona	3	0	1	2	5-9	1

Grupp A II

SKV	3	3	0	0	18-3	6
HF	3	2	0	1	9-5	4
Ermi	3	0	1	2	1-6	1
Visby	3	0	1	2	1-14	1

Slutspelet: 1) SKV, 2) Katrineholm, 3) Söderhamn.

Grupp B I

SKV lag II	2	1	1	0	13-3	3
SRA	2	1	1	0	8-4	3
HF lärlingsskolan II	2	0	0	2	1-15	0

Grupp B II

HF lärlingsskolan I	2	1	1	0	7-6	3
Rifa	2	0	2	0	3-3	2
Bollmora	2	0	1	1	5-6	1

Slutspelet: 1) SKV lag II, 2) HF:s lärlingsskola lag I.

Bowling

Att bowling är en sport på modet kunde konstateras vid årets KCM i Brännkyrkahallen under årets vinterspel. Inte mindre än 108 spelsugna LM-are hade anmält sig till start.

Tävlingen dominerades stort av HF:s rutinerade och ärriga kämpar med Löwén, Lundborg och bröderna Adeby i

Forts. på sid. 40

toppen. Individuellt sattes de dock på plats av en klass 2-spelare, G Högström, även han från HF och som med resultatet 1528 säkert säkrade mästerskapet.

I tvåmannalag hette mästarerna A Löwén och N Lundborg och i fyrmannalag Arne och Allan Adeby, L Stranneborn och A Jansson. I nybörjarklassen segrade H Pettersson, SKV.

Resultat:

Individuellt: 1) G Högström, HF, 1528 p, 2) A Löwén, HF, 1512, 3) Allan Adeby, HF, 1491, 4) A Jansson, HF, 1487 p.

Tvåmannalag: 1) A Löwén-N Lundborg, HF, 1500 p, 2) Allan Adeby-Arne Adeby, HF, 1467, 3) L Stranneborn-A Jansson, HF, 1422, 4) R Lundgren-B Bååth, KV, 1416 p.

Fyrmannalag: 1) Allan Adeby-Arne Adeby-L Stranneborn-A Jansson, HF, 2911 p, 2) A Löwén-N Lundborg-C Byrenius-N Larnefeldt, HF, 2869, 3) G Ek-lund-H Carlsson-K-E Parnéus-I Berg, Rifa, 2788 p.

Simning

Koncernmästerskapet i simning arrangerades i år av FÖB och hade förlagts till Forsgrenska badet i Stockholm. In-tresset för simsporten tycks vara i stigande efter de senaste årens tillbakagång, åtminstone vad gäller antalet anmälda simmare. Cirka 100 hade anmält sig i år vilket troligen är det största antal som någonsin tävlat samtidigt. Tyvärr kom nu inte alla anmälda till tävlingarna. Förmodligen avskräckte den sena lördags-timmen.

Några sensationella resultat noterades inte men däremot dök många nya lo-vande förmågor upp. Av de äldre koncern-mästarerna var det bara R Klang från KV som lyckades kamma hem någon titel i år. Glädjande nog fördelade sig också mästerskapen mycket jämnt mellan de olika företagen.

Resultat:

50 m fritt damer (10 startande): 1) K Wallin, HF, 36,4, 2) B Karlsson, HF, 40,8, 3) B Larsson, KV, 51,4.

50 m fritt herrar (15 startande): 1) R Klang, KV, 30,3, 2) J Hagberg, KV, 30,6, 3) R Boman, SIB, 32,8.

100 m bröst herrar (9 startande): 1) J-O Fasth, Kh, 1.31,6, 2) R Klang, KV, 1.32,2, 3) F Fernlund, MÖ, 1.39,1.

50 m bröst oldboys (8 startande): 1) Lars Hyll, FÖB, 44,0, 2) S Günene, HF, 44,5, 3) S Andersson, SIB, 45,1.

50 m fritt oldboys (10 startande): 1) L Nilsson, HF, 30,5, 2) S Günene, HF, 34,5, 3) B Holgersson, KA, 36,3.

Lagkapp damer 3 x 25 m: 1) KV lag I

Många LM-are med i årets Vasalopp

Karl Erik Degerman pustar ut vid en privat mat-kontroll utmed spåret.

I årets Vasalopp som åter samlat rekordstort deltagarantal återfanns två LM-are från Söderhamnsfabriken. Det var ingenjör Karl Erik Degerman, 46 år, och förman Bertil Eriksson, 45 år, som för andra gången startade i detta världens största skidlopp mellan Sälen och Mora.

Men det var många andra LM-are som åkte Vasaloppet i år. Från Stockholm deltog bland andra Karl Erik Andersson, K O Arvidsson, Ingvar Blom, Henry Forsberg, Kurt Kangas, Tore Ripstrand, Kjell Sandberg, Arne Åsenlund och sist men inte minst Vasaloppsveteranen och 60-åriga nestorn Uno Jehler.

Verkstadsklubben vid TV

har till styrelse för 1965 valt Ivan Wicander, Vt 767, ordförande, Sten Johansson, Vt 782, kassör samt Ingegärd Eriksson, Vt 744, Eckhard Friedrich, Vt 742 och Owe Kastberg, Vt 748.

(B Larsson, V Wicklund, S Andersson) 1.15,8, 2) KV lag II 1.37,3.

Lagkapp herrar 3 x 50 m: 1) KV lag I (I Hårdstedt, R Klang, J Hagberg) 1.35,1, 2) KA 1.49,6, 3) SIB 1.53,6.

Lagkapp oldboys 3 x 50 m: 1) HF (Hägglund, L Nilsson, S Günene) 1.50,7, 2) SIB 2.11,0.

Redan nu kan vi meddela att årets sommarspel kommer att hållas i Göteborg den 19-20 juni med Mölndalsfabriken som arrangör. Tävlingarna omfattar fri idrott och fotboll. I slutet av augusti kommer sedan orienteringen och i samband därmed även mästerskapen i varpa och femkamp för herrar samt trekamp för damer. Arrangör för dessa tävlingar, som går i Stockholm, är HF.

VI TACKAR

... för födelsedagshyllningar

Sven Alexandersson, HF/UmeC
Erik Bergman, HF/Vplr
Margit Bogg, HF/X/Bfr
Sture Ekwall, VÄ/X/KbkC
Gerd Johansson, HF/V1 39
Sture Karlsson, BA/Vk 65
Mary Kindblad, HF/Vp
Birgit Lindqvist, BO/Gip
Maiken Olsén, HF/Vp
Gustav Pettersson, HF/V1 16
Svea Pettersson, HF/Vp
Ragnar Stålemark, TEC
Herman Sörme, VÄ/X/Ymb

... för annan vänlighet

Hulda Persson, HF/X/Bfr
Valentin Åkerberg, KV/Mf

... för vänligt deltagande

vid min makes, Anatole Cyon, T/Knbb,
bortgång

Dagny Cyon

vid min makes och vår faders, Anders
Kärnekull, HF/IC, bortgång

Rut, Anders och Per-Olof Kärnekull

Arbetsledarklubben vid HF

har haft årsmöte och till styrelse valt Gunnar Johansson, Vt 37, ordförande, Gösta Wallin, Vt 60, vice ordförande, Herbert Johansson, Vt 11, kassör, Torsten Tillman, Vt 27, sekreterare, och Gustav Levin, TV/742, vice sekreterare.

Samtliga pensionerade arbetsledare var inbjudna till den i samband med årsmötet arrangerade festen. Ett 20-tal hade funnit sig och uppskattade i hög grad samvaron med de gamla arbetskamraterna och den underhållning klubbmästaren Nils Östling bjöd på.

Rättelse

I nummer 1 i år av Kontakten råkade vi tyvärr döpa om en av årets guldmedaljörer. Vi uppgav att veteranen på omslagsbilden var fru Gullri Regné-Olsson, vilket alltså var felaktigt. I stället borde det riktiga fru Karin Ryhr ha stått, något som alla LM-are på Erga väl redan upptäckt.

FRÅN FÖRETAGS NÄMNDERNA

Dr. Masreliez gav en sammanfattning över vad som sker när människan åldras samt synpunkter på vad nystruktureringen inom industrin för med sig i fråga om att sysselsätta medelålders och äldre arbetskraft.

Han framhöll därvid att kroppens olika funktioner förändras med åldern i princip så att man i ungdomen får en ökning av den maximala funktionsförmågan fram till ett maximum vid ungefär 25 års ålder, varefter det sker en långsam minskning. Åldrandet kan inte återföras till en enda faktor utan det är flera faktorer som påverkar kroppens funktioner. Olika kroppsfunktioner och organ åldras med olika hastighet. Maximum för funktionsförmågan ligger i olika organ vid olika åldrar och minskningen efter maximum sker med olika hastighet. Spridningen av en kroppsfunktion inom samma åldersgrupp är mycket stor, och även om åldrandet i princip sker efter ett visst schema är det omöjligt att förutsäga den enskilda individens kroppsfunktion enbart med utgångspunkt ifrån hans ålder.

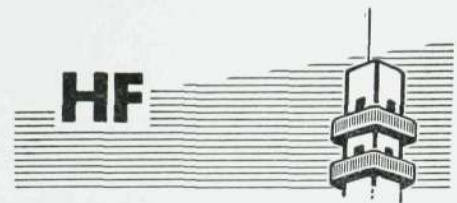
Kroppens funktioner påverkas även av sjukdomar. Vissa sjukdomar är vanligare i högre åldrar, s. k. ålderssjukdomar. Gränsen mellan det naturliga åldrandet och ålderssjukdomarna är diffus.

Minskningen av kroppens funktioner med åldern gäller i regel den maximala prestationsförmågan. Eftersom den maximala förmågan under normala livs- och arbetsbetingelser utnyttjas relativt sällan, är åldrandet ofta uttryckt i en minskad reservkapacitet, vilket under vanlig arbetsbelastning märks litet.

Sinnesorganen syn och hörsel förändras tidigt med åldern.

I fråga om synen t. ex. minskar linsens elasticitet långsamt fram till 40-50-årsåldern, då förmågan att ställa in ögat för seende på nära håll är praktiskt taget upphävd och därför oftast måste kompenseras med glasögon. Dessutom ökar ögats ljusbehov kraftigt med åldern. Beträffande hörseln minskar förmågan att uppfatta höga toner successivt med åldern.

Sinnesintrycken skall efter det att de

har uppfattats av öga eller öra bearbetas i hjärnan. Åldern medför att det centrala nervsystemet får allt större svårigheter att organisera inkommande data och sätta dem i relation till tidigare erfarenheter. Med åldern minskar förmågan att arbeta kontinuerligt vid hög hastighet, medan kvalitet, exakthet och precision i arbetet påverkas föga om äldre får tillfälle till mera tid, mera pauser och kortare arbetspass, d. v. s. får möjlighet att hålla sin egen hastighet i arbetet.

Bland psykiska förändringar kan även framhållas det med åldern minskade närminnet och den minskade förmågan till associationer i relation till nytt material, medan omdömet däremot blir relativt opåverkat ända upp till högre åldrar. Den nedsatta förmågan att minnas närliggande händelser medför att en mellanliggande handling i viss utsträckning »blockerar» förmågan att minnas vad som har tilldragit sig kort dessförinnan.

Allmänt kan sägas om de flesta funktioner som minskar med åldern att en nedsättning i förmågan oftast kan kompenseras genom de äldres större erfarenhet.

De moderna produktionsmetoderna karakteriseras av att den enskilda arbetstagaren tilldelas mer snävt avgränsade arbetsuppgifter med lägre erfarenhetskrav och mindre avancemangsmöjligheter. Å andra sidan måste vederbörande vara beredd på förflyttningar mellan sådana arbetsuppgifter på grund av de rationaliseringar som kontinuerligt pågår. En av de äldres mest värdefulla egenskaper från arbetskraftssynpunkt är deras erfarenhet, men den snabba tekniska utvecklingen kan göra att denna erfarenhet relativt snabbt blir föråldrad. Rationaliseringen kan också medföra andra

svårigheter för äldre personal, bl. a. genom mera fixerade prestationskrav och ofta med högt arbetstempo genom ackordsarbete, bundna arbetsformer, repetitivt arbete med ensidig belastning av små muskelgrupper, lägre erfarenhetskrav och färre reträttplatser genom att sådana arbetsuppgifter som lämpar sig för äldre blir relativt sett allt färre, samtidigt som dessa arbeten blivit mindre ägnade som reträttplatser för äldre på grund av ökade prestationskrav.

Vissa psykologiska faktorer gör det också svårare att omplacera äldre än yngre. Sålunda har äldre människor svårare att anpassa sig till nya förhållanden, de kräver längre inlärnings- och de har ofta ovilja mot förändringar.

Ing. Sundell tog upp till diskussion den utbildningsverksamhet för pensionärer som anordnas i olika sammanhang. Dessa utbildningsverksamheter bedrivs vanligen under mottot »studera och håll er unga». Han undrade närmast hur dessa aktiviteter rimmade med bl. a. de äldres sämre inlärningsförmåga.

Dr. Masreliez framhöll att det var viktigt att förbereda blivande pensionärer för den nya livsform som väntar dem samt att det är väsentligt att blivande pensionärer skaffar sig någon sysselsättning av hobbykaraktär eller annan art, så att även deras nya tillvaro blir meningsfylld.

Hr Augustsson anknöt till de tankegångar som presenterats i skriften »Gamalt problem på nytt: Äldre arbetskraft» och han frågade vad företagsledningen tänkt vidtaga för åtgärder med anledning av att man i framtiden kan vänta en förskjutning uppåt i åldersstrukturen bland de anställda. Hr Augustsson föreslog bl. a. följande tänkbare åtgärder ägnade att underlätta de äldres arbetsanpassning vid HF/V: Systematisk inventering av alla arbetsuppgifter; tillmötesgående av begärd omplacering; noggrann planering av personalomflyttningar i samband med rationalisering samt information i god tid till berörd personal; omskolning och yrkesutbildning av vuxna; inrättande av konvalescent- och arbetsträningsavdelning; obligatorisk kon-

tinuerlig hälsokontroll av nyanställda som uppnått 45 års ålder; ökad grad av deltidanställningar för att underlätta övergången till förvärvsarbete efter långvariga sjukdomar eller annan frånvaro och slutligen tillämpning av bioteknologiska principer.

Dir. Mohlin anförde att de synpunkter som hr Augustsson framfört skulle beaktas. Han kommenterade vissa av hr Augustssons synpunkter och framhöll därvid bl. a. att det skulle bli ett mycket omfattande arbete att inventera befintliga arbetsuppgifter inom verkstaden emedan där finns så många olika arbetsuppgifter, att verkstadsledningen är tillmötesgående i frågor rörande omplacering av äldre arbetskraft, men man har svårigheter att finna lämpliga arbetsuppgifter för sådan personal, samt att man i vissa fall kunde skapa onödigt irritation på aktuella avdelningar genom att informera personal om förestående ändringar alltför långt i förväg.

Beträffande deltidarbeten nämnde dir. Mohlin att man har provat delning av arbetsuppgifter vid HF/V under 1940-talet. Tanken var att två kvinnor skulle dela en arbetsuppgift. Erfarenheterna av denna verksamhet blev emellertid negativa, varför verksamheten inte fortsatt. Det är dock möjligt att man kommer att pröva en sådan organisation igen i framtiden.

Dr. Masreliez anförde i anslutning till hr Augustssons synpunkter att man ägnat uppmärksamhet åt de bioteknologiska aspekterna vid HF/V under årens lopp och detta i gott samarbete med Arbetsfysiologiska Institutet vid GCI. Resultatet av de genomgångar som gjorts har presenterats för verkstadsledningen som beaktat synpunkterna.

I förberedelsearbetet för det nya centrallagret i Huddinge ingår studier av packarnas arbetssituation i syfte att förenkla dessa arbetsuppgifter och därigenom skapa möjligheter för en breddning av rekryteringsunderlaget för dessa arbetsuppgifter.

De bioteknologiska aspekterna av arbetsmiljön är därför under kontinuerlig uppsikt.

Dr. Masreliez berörde även behovet av arbets träningsavdelningar och ansåg att behovet av dylika var mera accentuerat i tyngre industrier än i LME:s produktion, som kan karakteriseras som fysiskt lätt. När det gäller återanpassning av anställda som har varit frånvarande en längre tid, finns inte enbart de fysiska aspekterna att ta hänsyn till utan även psykiska. Det är därför av värde med en mjuk övergång. Försäkringskassan har accepterat en 50-procentig sjukskrivning under en övergångsperiod. Det vore emellertid önskvärt om det vid insluss-

ningen vore möjligt att ta hänsyn till inte enbart arbetstiden utan även till vederbörandes totala arbetskapacitet, så att försäkringskassan exempelvis kunde acceptera en längre än 50-procentig arbetstid under inslussningsperioden men med en lägre total arbetsförtjänst, d. v. s. en lägre arbetstakt.

Beträffande deltidanställningar ansåg dr. Masreliez att för kvinnor med hushållsarbete kan det vara hårt med två yrken. Han hoppades därför att man i framtiden inom industrin skulle kunna bereda kvinnorna större möjligheter till deltidarbete.

Beträffande hälsokontrollen anförde dr. Masreliez att frågan har diskuterats även tidigare i nämnden och att han i dag ville anförda samma argument som då, nämligen att när man som vid HF har en lättillgänglig sjukvård är behovet mindre av allmänna hälsokontroller. Dr. Masreliez framhöll även att i den mån samhällets resurser i fråga om sjukvård byggs ut minskar de enskilda företagens behov av denna service. Det kan därför vara motiverat att i den mån samhällets sjukvårdsresurser ökar, minska företagens sjukvårdsresurser och i stället öka de hälsovårdande instanserna. För LME:s vidkommande är den sjukvård som erbjuds anställdas anhöriga en begränsande faktor när det gäller en utbyggnad av de hälsovårdande uppgifterna och det kan därför vara värt att diskutera huruvida man skulle kunna inskränka sjukvården för anställdas anhöriga och i stället bygga ut den allmänna hälsovården.

Hr Augustsson ansåg att man för ett införande av hälsokontroller inte skulle behöva så mycket större medicinska resurser, emedan de anställda genom att komma till läkare tidigare för eventuella åkommor skulle behöva besöka läkarna i mindre omfattning senare.

Dr. Masreliez ansåg att på lång sikt kan behovet av sjukvård minska om man genomför kontinuerliga hälsokontroller, men behovet av sjukvård minskar inte på kort sikt och det är svårt att i dagens situation klara den kapacitetsökning som skulle behövas för att genomföra dylika hälsoundersökningar.

Dir. Svensson anförde att man inom ett stort företag som L M Ericsson har ett socialt ansvar för sina anställda och att man när omplaceringar blir nödvändiga försöker bereda den äldre arbetskraften lämplig sysselsättning. Man reserverar därför vissa enklare arbetsuppgifter för detta ändamål. Dir. Svensson framhöll dock att man även i samhället måste inventera lämpliga arbetsuppgifter för äldre arbetskraft. Det är emellertid för närvarande förenat med svårigheter att arrangera byten av arbetsuppgifter för äldre anställda mellan olika

företag och institutioner, bl. a. därför att äldre anställda givetvis är obenägna att lämna sitt företag. Det är därför angeläget att i samråd med utomstående organisationer finna vägar för att kunna genomföra dylika överflyttningar av arbetskraft.

Hr Wallin framhöll också att samhället har resurser i fråga om att inventera och skapa arbetsmöjligheter för äldre anställda, men att samhällets resurser därvidlag i högre grad borde samordnas med de privata företagens strävanden på detta område. Han pekade på att på samma sätt som lärlingsutbildningen vid L M Ericsson nu bedrivs i samhällets regi, kanske en omskolning av äldre arbetskraft till andra arbetsuppgifter skulle kunna anordnas inom L M Ericsson i samhällets regi.

Dagsläget

Dir. Patricks anförde beträffande det allmänna konjunkturläget att 1964 kan karakteriseras som ett särdeles gynnsamt konjunkturår med förhållandevis hög ökningstakt i de flesta industriländer vad gäller såväl produktion och konsumtion som investeringar och export. Utgångsläget för utvecklingen under det nya året bedöms överlag borge för fortsatt hög framstegstakt. Man kan därför i de flesta industriländer räkna med ökad ansträngning av produktionsresurserna samt med minskad tillväxttakt i produktionen till följd av att resurserna redan är så hårt utnyttjade. Mycket tyder på att den ekonomiska utvecklingen i år kommer att aktualisera inflationsproblemen på ett mer påtagligt sätt än hittills under 1960-talet. Detta kan i sin tur komma att tas till intäkt för en fortgående åtstramning av den ekonomiska politiken i en rad länder. Detta gäller framför allt Italien och Frankrike, som redan under år 1964 tvingades att föra en mycket hård restriktiv politik, samt Belgien, Holland och våra nordiska grannländer, som besväras av fortlöpande löne- och prisstegringar. Det är här som risken ligger för att de optimistiska prognoserna kan komma till korta.

I ett läge av bristande jämvikt med underliggande inflationstendenser måste allt fler länder efter hand sätta in restriktiva åtgärder för att söka dra ner efterfrågan och därigenom återställa jämvikten. Om sålunda flera länder i likhet med Italien, Frankrike och England kommer att göra allvarliga ansträngningar för att bromsa importstegringen, så kommer detta av naturliga skäl att drabba världshandeln. Man får då hålla i minnet att den snabbt stegrade utrikeshandeln under efterkrigstiden varit en av de avgörande faktorerna för framför allt de europeiska ländernas snabba tillväxt. Åtgärder som drabbar importen

kommer därför inte enbart att bromsa upp utrikeshandeln utan kommer kanske även att försvaga tillväxttakten och försvåra möjligheterna till en stabil sysselsättning.

Beträffande det aktuella läget i Sverige uppehöll sig dir. Patricks i huvudsak vid en jämförelse mellan resultatet för budgetåret 1963/64, för vilket preliminärt redovisade resultat förelåg och närmast föregående budgetår. Av jämförelsen framgick, att bruttonationalprodukten mätt i fasta priser beräknas ha stigit med 5,5-6 procent, vilket är ungefär en procentenhet mer än den beräknade produktionstillväxten för budgetåret 1962/63. Bostadsbyggandet och de offentliga investeringarna har fortsatt att öka i något snabbare takt. I främsta rummet härrör emellertid den inhemska efterfrågans ökade tillväxt från näringslivets investeringar i fasta anläggningar samt i lager.

Medan investeringarna har stigit snabbare än bruttonationalprodukten gäller motsatsen för konsumtionen.

Inom utrikeshandeln har exportens och importens tillväxt liksom tidigare försiggått påfallande parallellt. Exporten beräknas preliminärt ha ökat med 9,5 procent i volym mot 10 procent för importen.

Beträffande arbetsmarknaden nämndes att med reservation för lokala företeelser kan en fortsatt brist på tillgång på arbetskraft förutses. Detta gäller då främst för verkstadsindustrin och byggnadsverksamheten.

Verksamheten inom moderbolaget har under 1964 resulterat i nya rekordsiffror både beträffande beställningsingång och fakturering. Samtidigt har under detta år några nya intressanta marknader (bl. a. Saudi Arabien, El Salvador och Costa Rica) inlemmats i bolagets kundkrets. Man har således anledning att se fram mot verksamhetsåret 1965 med tillförsikt.

Beställningsingången för H-området blev ungefär 15 procent högre än vad som budgeterats. H-områdets fakturering blev däremot något lägre än vad som budgeterats men ungefär 19 procent högre än år 1963.

Bland beställningarna från Telestyrelsen sedan föregående nämndsamtmanträde kan särskilt nämnas två nya 500-väljarstationer i Göteborgs-området på tillsammans 5 500 nummer. Beträffande utlandsmarknaderna kan noteras större order från bl. a. Colombia, Nederländerna och Mexico samt för första gången en order från Malaysia.

Antalet anställda arbetare inom moderbolaget förutom Kabelverket i Älvsjö minskade under år 1964 med 570 från 9 069 den 31.12.1963 till 8 499 den 31.12.1964. Antalet tjänstemän ökade under

Disp. Olsson anförde i den lokala dagslägesöversikten i huvudsak att, som tidigare anförts i nämnden, en i stort sett oförändrad produktionstakt förväntas under första halvåret 1965, samt därefter en viss ökning under sista halvåret 1965.

Betr. läget på de två huvudavdelningarna sade disp. Olsson att på telefonsidan har Karlskronafabriken fått ett eftersläp bl. a. i Dialog-tillverkningen på grund av att vissa detaljleveranser försejats. Detta eftersläp måste tas igen och därför måste man hålla en högre takt än vad som är budgeterat under första halvåret 1965.

På koordinatväljarsidan budgeteras en i jämförelse med senare delen av år 1964 i stort sett oförändrad produktionstakt för första tertialet 1965 och en ökning under detta års andra tertial.

I syfte att erhålla en jämnare utveckling på koordinatväljarsidan kommer man att öka produktionen där redan under första tertialet och får därigenom en jämnare ökning från tertial till tertial.

Mot bakgrunden av ovan anförda kommer en ökning av antalet anställda arbetare att bli nödvändig. En viss ökning hade därvidlag redan genomförts.

Förslagsverksamheten

Disp. Olsson rapporterade att vid förslagskommitténs senaste sammanträde behandlades sju förslag, varav tre tidigare bordlagda. Ett av förslagen kom från Ronnebyverkstaden. Fyra förslag belönades med tillsammans 750 kronor. Ett förslag bordlades medan två förslag inte kunde bli föremål för belöning. Ett av de belönade förslagen skulle bli föremål för ytterligare utredning. Följande förslag belönades:

57005 Göte Öman: Förslag till ändring av Ayrton lindningsmaskin. Förslaget ti-

samma period med 121 från 5 288 till 5 409. Den 31.1.1965 var antalet arbetare 8 548 och antalet tjänstemän 5 404.

Dir. Patricks informerade även om det samarbete som L. M. Ericsson bedriver med andra svenska och utländska industrier i fråga om forskningsatelliter.

Vid sammanträdet gav skyddsingenjör Arvidsson dessutom en redogörelse för arbetarskyddsverksamheten vid HF/V under 1964. Man diskuterade även personalomsättningen vid HF/V.

HF den 18/2 1965

digare belönat med 150 kronor. Förslaget skulle dessutom ytterligare utredas.

39495 Knut Nilsson, Ronnebyverkstaden: Förslag till förbättring av spikbänk samt utrustning till spikmaskin.

1. Fastsättning av klaffar för uppriktning av regler vid tillverkning av sidor och bottnar till lådor för packning av KV- och RS-stativ.
2. Montering av gummislang utanpå spikmaskinens spikslang, för att förhindra en tvär slangböj.

De båda delförslagen belönades tillsammans med 150 kronor.

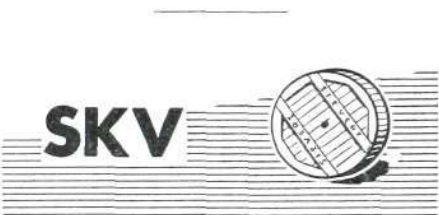
53976 Mildred Ingemansson: Förslag till anbringande av styrpinne till verktyg 465702 för justerslagning av membran. Förslaget belönades med 250 kronor.

85003 Lennart Gustavsson: Förslag till förbättrat transportförfarande mellan förekommande operationer för detalj RCH 141 rotor till handinduktor. Belöning 200 kronor.

Övriga frågor

Presentation av broschyren »Gammalt problem på nytt: Äldre arbetskraft».

KA den 15/12 1964

Dir. Högfeldt rapporterade från förslagskommitténs senaste sammanträde, där man behandlat 12 förslag, varav tre bordlades för närmare utredning. Fem av förslagen belönades med tillsammans 1 950 kronor. Följande förslagsställare belönades:

Hr Gunnar Holmberg: Förslag avseende toppavveckling av tråd till lackugnar, konstruktion och tillverkning. Belöning 700 kronor.

Hr Uuno Järvinmäki: Förslag avseende nedfällbar sida på pv-avfallslådor. Belöning 150 kronor.

Hr T. Gustavsson: Förslag avseende delbar snäckskruv på drivaxel i spinnmaskiner. Belöning 600 kronor.

Hr Dennis Öberg: Förslag avseende ändrad infästning av innerelektrod i gnistgap. Belöning 400 kronor.

Hr Johan Holmlund: Förslag avseende snabbtelefon till porten. Belöning 100 kronor.

Bland övriga punkter på föredragningslistan kan speciellt nämnas två rapporter, en om olycksfallsstatistiken 1964 och en om fritidsverksamheten 1964.

SKV den 15/2 1965

KV

Disp. Eklöv meddelade att förslagskommittén sedan föregående nämndsammansmanträde slutbehandlat 20 förslag. Av dessa utgick belöningar till 12 st. med sammanlagt 2 050 kronor. Ett förslag är under utredning. Följande förslagsställare belönades:

Hr R Johansson: Förslaget avser en utökning av nuvarande ljusvarnings signaler med ljudsignal vid infarten till avd. Vt 31 A. Belöning 100 kronor.

Hr Evald Höglund och Bror Arndt: Förslaget avser att i valstrådmaskinen insätta mellanläggsstycken vid användandet av tunnare dragskivor än de normala. Belöning 75 kronor.

Hr Evald Höglund och Bror Arndt: Förslaget avser ett monteringsbord med flyttbara styrhjul för valstrådmaskinen, så att valstråden kan tagas in på annat block än det första. Belöning 300 kronor.

Hr Evald Höglund och Bror Arndt: Förslaget avser att vid valstrådmaskinen utföra en bättre spärranordning för vagnar, som används för fastsättning av upptagartrumman. Belöning 125 kronor.

Hr Evald Höglund och Bror Arndt: Förslaget avser att vid valstrådmaskinen dels införa en vändskiva för valstrådringarna, dels att krönikan för ringarna förses med en styrning för att lättare sätta in ringarna. Den första delen av förslaget har ej ansetts kunna utföras, medan den andra delen har utförts och en belöning av kr 150 har utgått.

Hr Evald Höglund och Bror Arndt: Förslaget avser att i valstrådmaskinen insätta fotsteg vid varje block för att underlätta uppstigning i maskinen vid tråduppdragning. Belöning 100 kronor.

Hr Tapani Keskiöja: Förslaget avser att i förtenningsmaskinen Tr 83 införa värmelement för uppvärmning av diamanthållarna. Elementen skall påkopplas över tidreläet samtidigt som man slår på strömmen till smältgrytan. Belöning 150 kronor.

Hr Anselm Olsson: Förslaget avser att på automatiska upptagarna i plastisoleringsmaskinerna utföra en nykonstruktion av kniven, som skär av tråden. Utförandet skulle i första hand användas för tråd 0,98 och 1,13 mm. Belöning 500 kronor.

Hr A Sundqvist: Förslaget avser att i

spolmaskin Sp 302 dels införa en bättre fastsättning av upptagarrullarna och dels göra den borttagbara gaveln på spolbommen lättare. Belöning 150 kronor.

Hr T Taimela: Förslaget avser att vid telfern i mek. verkstaden uppsätta en varningslampa, som blinkar då telfern är i arbete. Belöning 100 kronor.

Hr Gunnar Åberg: Förslaget avser att i hopslagningsmaskinerna för spinnsledare införa en förbättrad bromsanordning för avrullningsrullarna. Belöning 200 kronor.

Hr T Taimela: Förslaget avser en läsanordning för bandbroms på trådarmningsvaggan i armeringsmaskin. Belöning 100 kronor.

Disp. Eklöv redogjorde därefter för den samlade förslagsverksamheten under år 1964. Sammanlagt inlämnades detta år 76 förslag, varav 48 st. eller 63,1 procent blev premierade. Den lägsta belöningen för något förslag var 75 kronor, den högsta 1 000 kronor, vilket belopp utgick två gånger under 1964. Totalt utdelades 7 700 kronor i belöningar till de olika förslagsställarna. Medelbelöningen uppgick till ca 160 kronor.

Sedan förslagsverksamhetens start 1948 har t. o. m. 1964 inlämnats 414 förslag, varav 291 eller 70,1 procent blivit belönade med tillsammans 37 455 kronor. Medelbelöningen per förslag under tiden 1948-1964 uppgår till ca 129 kronor. Den högsta belöning som utbetalats är på 1 200 kronor från 1961.

1964 var det hittills bästa året vid KV ur förslagssynpunkt. Antalet inlämnade förslag, 76 st., är rekord i sitt slag. Den sammanlagda belöningssumman, 7 700 kronor, har överträffat motsvarande siffror från föregående år.

Vidare menade disp. Eklöv att man inte på något sätt skulle slå sig till ro därför att 1964 var ett gott förslagsår. Han tyckte att ledamöterna i företagsnämnden bör göra propaganda för förslagsverksamheten, var och en på sin arbetsplats och avdelning. Han påpekade också att de kvinnliga anställda borde kunna delta mer aktivt i förslagsverksamheten.

Propaganda för förslagsverksamheten försöker man sprida på olika sätt bl. a. genom affischer, folders, snabb behandling av förslagen, man ser till så att förslagen verkligen kommer till utförande o. s. v.

I övrigt diskuterades, förutom de stående punkterna på föredragningslistan, olycksfallsstatistiken från 1964 samt ett förslag om synundersökning för Kabelverkets anställda personal.

KV den 8/2 1965

GV

Ing. Engström meddelade att förslagskommittén vid sitt senaste sammanträde behandlat fem förslag, varav fyra belönades med tillsammans 660 kronor. Två förslag bordlades för ytterligare utredning. Följande personer erhöi belöningar för inlämnade förslag:

Hr Bertil Andersson: Förslag avseende driftfixtur för gjutverktyg. Belöning 125 kronor.

Hr Bertil Andersson: Förslag avseende borrijgg och tolk för gjutverktyg. Belöning 125 kronor.

Hr Agne Nilsson: Förslag avseende en utsagningsanordning för sliprummet. Förslaget ansågs ej utförbart för närvarande, men bordlades för ytterligare utredning. Ett delförslag belönades dock med 60 kronor.

Hr Agne Nilsson: Förslag avseende instruktionsanvisning för serieverktyg för brandalarmkontakten. Belöning 350 kronor.

Dagsläget

I den lokala översikten nämnde ing. Engström att antalet anställda sammanträdesdagen uppgick till 218, vilket innebär en minskning med 10 sedan tiden för föregående nämndsammansmanträde.

På primärsidan har tillverkningsvolymen stabiliserat sig och man har för närvarande full beläggning för hela detta år. Den nuvarande personalstyrkan ansågs ing. Engström tillräcklig.

På sekundärsidan behövs däremot mera folk och man håller på att försöka rekrytera kompetenta personer till olika arbeten inom denna del av tillverkningen. Ing. Engström underströk dock att det är svårt att få tag i arbetare med den utbildning och erfarenhet som är önskvärd.

Angående relästatssidan nämndes att en viss ökning av produktionen kommer att ske inom den närmaste framtiden.

På längre sikt kommer genomloppstiderna för relästatstillverkningen att minska högst avsevärt genom övergång till »line»-tillverkning. Det är dock en arbetsam och besvärlig procedur att genomföra denna förändring.

GV den 8/3 1965